

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható!

XL. évfolyam

194. szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétlő

1934. évi augusztus 27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztő 83.

Mikó Imre gróf zászlója alatt

Irta: Szele Béla dr.

A népek boldogulásának a művelődés a legfontosabb biztosítéka. Amelyik nép előretör a tudás, az ismeretek, a műveltség versenypályáján, az meg tudja teremteni és meg is teremti a maga részére az érvényesülést, a felemelkedést, a révbejutottság feltételeit. Azok a népek, melyek nem akarnak vagy nem tudnak kibontakozni a maradiság, a kezdetlegesség, a kulturálatlanság bénító öleléséből, azok a lemaradás, az elesettség káros bódulatában szenvednek: képtelenek az életfeltételek kiérlelésére.

Ahol a kultúra virányai diszlenek, ott a gazdasági élet barázdái is zöldelnek. Bármilyen különösen hangozzék is: megjönhetetlen valóság, hogy a tudományok és műveltség felvirágozása szolgáltatja a gazdasági élet legerőteljesebb pilléreit.

Mikó Imre gróf, a kiváló székely főúr, hetvenöt évvel ezelőtt azért alapította meg az Erdélyi Múzeum Egyletet, mert a történelemből és a mindennapi életből merített tapasztalatai ezeket a nagy és kétségtelen igazságokat kristályosították ki elméjében és lelkében. Népe hivatott apostola volt, aki a tudományosság békés eszközeivel akarta szerencsétlenül vércinek mesztársaság és céltalosan kitermelt hanyatlását megállítani és a fellendülésre és vezetésre elhivatott népet az érvényesülés útjára irányítani. Nem akart a tudományos egyesülettel szétlúszást, testvérviszályt, torzalkodást felidézni; nem akart az egymás mellett élő népek közé ellentéteket szító határokat vonni, ép ellenkezőleg: az ország minden népeinek, minden rendű, rangú és faji fiának javai és előrehaladását kívánta munkálni. A tudomány szeretetnek igazi felkentje volt, aki faja érdekeinek nyílt és becsületes szolgálata mellett a nemes értelemben vett művelődés-szeretetet, megértést, egybefonódást kovácsoló szellemét akarta Erdély humuszába beleplántálni.

Az Erdélyi Múzeum Egylet életrehívása meg is termette az óhajta óhajtott gyümölcsöket, mert Erdély magyar népe megállott azon a lejtőn, melyre az önkény, a vesztünkre-esküdt, elnyomás fondorkodásai szoritották, és szebb, jobb kor virradata köszöntött a sokat szenvedett nemzetre.

Az Erdélyi Széchenyi által megszabott uton haladt előre az Erdélyi Múzeum Egylet hét és fél évtizedes múltjának minden munkájában. Soha el nem tántorodott attól az alapvető elvtől, mely nemes alapítóját vezérelte; soha nem sülylyedt a gyűlölködés, a más kultúrák visszaszorítására törő versengés, alattomoság mélyútjába; soha nem végzett mást, mint építómunkát, melyből áldás fakadt az országra és annak népeire egyaránt.

A változott idők szeszélyes forgatagában megnehezedett az idők járása az Erdélyi Múzeum Egylet felett és sok megpróbáltatás zúdult a magyar kultúra más kultúrákat is mindenkor védő, istápoló intézményére. A súlyos válságok összeroppantó óráiban, a bizonytalanság, a csüggedés, megkísértettség keserű napjaiban is ott örködött az E. M. E. felett az a tisztult eszmény, mely bearanyozta bölcsőjét és megvédte a sorscsapások hordozására. Méltatlanul szenvedett bánatokat, igaztalan támadásokat, jogfosztó csarkodások közepette is ingadozás és letovázás nélkül teljesítette feladatát: terjesztette a tudást, a közművelődést, gyengítette az emberi boldogulás útjait. Elismeréssel, tisztelettel és hódolattal

Szinajaja és Szovátája,

ahol a belpolitikai események előkészületei folynak

Miniszterek királyi audienciája — Goga is Szinajába utazott

Lázasan készülnek a szovátai értekezletre, ahonnan Maniu még a tanácskozás megkezdése előtt elutazik

Bukarest, augusztus 26
Tatarescu miniszterelnök szombaton délelőtt Szinajába utazott, hogy hivatalos kihallgatáson jelenjék meg az uralkodó előtt. Egyébként Szinajában tartózkodik Inculeţ belügyminiszter és Franasovici közlekedésügyi miniszter is, amiből politikai körökben arra következtetnek, hogy fontos tanácskozásokról is szó van. Érdekesnek tartják emellett, hogy Goga tegnap este a fővárosból szintén Szinajába utazott.

A miniszterelnök bejelentette, hogy a jövő héten a jugoszláviai Veldebe (Bled-he) utazik, ahova Sándor király meghívta.

MANIU ELHAGYJA SZOVATAT
HIVEINEK ÉRTEKEZLETE
ELŐTT

A belpolitikai érdeklődés középpontjában Szovátája áll, ahol nagy a sürgős-forgás. Alig hagyta el Mária királyné és kísérete a kies fürdő- és üdülőhelyet, — amint már jelentettük — megérkezett Maniu, mégpedig a nagy nyilvánosság

számára egészen váratlanul. Most Maniu és hívei képezik a közfigyelem tárgyát az utószezon ellenére is igen népes Szovátának.

Maniu tegnap az öt jellemző szűkszavúsággal nyilatkozott az Adeverul erdélyi politikai szerkesztőjének s arra a kérdésre, igaz-e, hogy kilépett a párt elnöki tanácsából, ezt válaszolta:

— Mihailache Konstancában megcáfolt a dolgot.

Az újságíróknak arra a megjegyzésére, hogy alapján Mihailache csak arra mutatott rá, miszerint Maniu mint volt miniszterelnök jogszertint tagja az elnöki tanácsnak, következképpen nem mondhat le, Maniu rejtélyes mosollyal felelt:

— Egy trónörökös is jogszertint válik azzá, mégis leváltható.

Amint tehát Mihailache sem cáfolta minden kétséget kizáró módon Maniunak a pártvezetőségbe való kilépését,

maga Maniu is fenntartotta rejtélyes és csak sejtető válaszával azt a feltevést, hogy valóban elhagyta az elnöki tanácsot mindaddig, amíg általános elvi kö-

veteléseit a párt nem teszi magáévá.

A továbbiakban Maniu kijelentette, hogy nem vár senkit Szovátára, tehát sem Vajdát, sem pedig Popovici-ot, akiről úgy tudják, hogy a békeangyal szerepét játssza a két erdélyi vezér között.

Ezután azt is kijelentette Maniu, hogy csak 3-4 napig időzik Szovátán, azután pedig Bukarestbe utazik, ahol dolgozik.

— Csak azért jöttem Szovátára, — mondotta — mert badacsonyi gazdaságom most egy kis szabad időt enged. A szüretig van néhány heti szabadidőm.

Végül Tatarescu miniszterelnöknek a tárgyjúni liberális értekezleten tett célzásaival kapcsolatban Maniu megismételte azt a kijelentését, amit közvetlenül a monstre-bankett után tett, mondván:

— Ha a cenzura folytatja eddigi praktikáit s megengedi, hogy egyesek mondják, ami nekik tetszik, miközben tölem megvonják a védekezés jogát, úgy személyesen fogok városról-városra járni, közvetlenül fogom közölni mondanivalómat a néppel.

Majdnem ezer résztvevője lesz a hittevő találkozásonak

A Maniu-pártiak idei szovátai találkozója jelentőségében messze felülmúlja a tavalyit. Az egy évvel ezelőtti értekezlet határozatai a Skoda-ügy közbejötté miatt nem kerülhettek megvalósításra. Különben is akkor a Maniu-pártiak még inkább csak a Vajda-kormány politikájának elvi bírálatára szoritkoztak s azaz szemben követelték a párt általános programelméinek a tiszteletben tartását.

Most a szovátai értekezlet amellött, hogy tiltakozni fog Maniunak a politikai életből való kizsárolási kísérlete ellen, szembe fogja helyezni a badacsonyi általános politikai, szociális és gazdasági elveket azokkal, amelyeket a párt szakbizottságai most dolgoznak ki Konstancában. Szóval a Maniu-programot fejt ki és sikraszáll amellött, hogy ezt érvényesítsék a párt tevékenységében minden vonalon.

A fürdőhelyen négytagú bizottság készíti elő a csütörtöki kezdődő értekezletet. A bizottság elnöke Vescan János dr. volt marosmegyei prefektus, aki feje a fürdőigazgatóságnak s köztudomásulag meghívta barátja Maniunak. Lázár Illés dr., Bozdog János és Popa Aurél volt képviselő.

tekintünk nagymultu, soha el nem muló érdemeit szerzett közművelődési intézményünk, mely példát mutatott és mutat arra, hogy miként kell a tudást, a művelődést igazán szolgálni. Boldogok vagyunk, hogy magunknak vallhatjuk azt a kulturbástyát, mely a mi kultúránk védelme mellett menedéket tudott biztosítani mindenkor a nemmagyar művelődés és tudományos törekvések részére is. Büszkéek vagyunk, hogy a Mikó Imre gróf magasztos célkitűzése ott világol ma is

szelők segédkeznek neki az értekezlet megszervezése terén.

Eddig a nemzeti-parasztpártnak mintegy 800 vezető tagja jelentette be részvételét az ország legkülönbözőbb tartományiból. A legtöbben persze Erdélyből vonulnak fel, mégpedig csupa volt miniszter, képviselő, prefektus, polgármester és más politikai tisztviselő.

Az okiráltságból eddig Mehedinti, Ramnicul-Sarat, Prahova és Tecuci-megyéből jelentkeztek kiküldöttek a tanács-

kozásra. Erdélyből minden város képviselve lesz.

Kolozsvárról három zsufolt autóbussz várnak a kolozsmegyei szervezők kiküldötteivel

Temesváron szintén külön előkészítő bizottság működik, amely a bászagi küldöttségek összeállításáról, együttes utazásáról és elhelyezéséről gondoskodik.

Érdekes, hogy a segesvári küldöttséget Serdici volt lupista képviselő fogja vezetni, aki a Maniu-csoporthoz csatlakozott

Elvi harc a pártvezetőséggel szemben, békejobb Vajdáék felé

Maniu egyik legbizalmasabb híve és munkatársa, aki egyik főrendezője a szovátai értekezletnek, a következőket mondta munkatársunknak a találkozóról:

— Általános vélemény szerint az értekezleten nem fognak vádakat elhangzani Vajda és hívei ellen. Az értekezletnek ebben a vonatkozásban inkább kiengesztelő jellege lesz, hiszen részben a két er-

délyi nemzeti-parasztpárti tábor megbékélését célozza.

Vajdát, aki — mint ismeretes, fia sárpataki birtokán tartózkodik, minap felkereste Hategan Emil, Hategan Eugen, Popa Ádám és Man Demeter, hogy utasítást kérjenek a szovátai Maniu-párti értekezlettel szembeni állásfoglalásukat illetően.

Popovici Mihály is járt Vajdánál, majd

pihennie babérait. Folytatnia kell a nemes munkát, hogy az eredeti cél örökérvényű testetöltése biztosítható legyen.

Brassó magyarsága megilletődve és meleg szeretettel köszönti az E. M. E. szellemi harcosait, akik eljöttek hozzánk, hogy itt is végezzék apostoli munkájukat. Kitért szívek, tudástszomjuhozó elmék várták és fogadják a művelődés magvetőit, kiknek áldott tevékenysége újabb erős tábort szervez a Mikó Imre gróf zászlaja alá.

arra kérte Pop Jonel kolozsvári képviselőt, hogy lehetőleg halasszák el a szavátai talákozót, nehogy ezzel megrontsák a békülékeny hangulatot az erdélyi nemzeti-parasztpárti berkekben. Ennek ellenére a szavátai értekezlet nem marad el. Csak Maniu utazik el közvetlenül a megkezdése előtt, tapintatossági szempontokból. Nem akarja újból ünnepeztetni magát, ami pedig elveit illeti, hívei, a

kik az értekezletet irányítják, pontosan tudják, mit akar és annak megfelelő szellemenben tárgyalnak és hozzák meg határozataikat.

Másrészt Vajda is mindent megtesz a megbékélés érdekében. Az egyik „szavátainak” egy telefonbeszélgetés során kijelentette, hogy elvben egyetért Maniuval és azért aláveti magát a pártvezetőség határozatainak.

Mihalache visszavágott Bratianu Dinunak

A kormánypárt elnöke, Bratianu Dinu, a napokban Medgyesen és Gyulafehérváron tartott beszédében — mint ismeretes — ismét hevesen támadta a nemzeti-parasztpártot, sőt személyeskedett is. Ezzel mintegy meg akarta zavarni azt a fegyverszünetet, amely a nemzeti-parasztpárt és a kormány között kialakult.

Most Mihalache, mint a nemzeti-parasztpárt elnöke, ugyanolyan hangnemből válaszolt a liberális párt elnökének a Dreptatea-ban. Kijelenti, hogy Bratianu

Dinu kirobanásai a liberális pártnak s különösen a pártvezérnek a hőmérője. Bratianu Dinu nincs tisztában pártja helyzetével. Mert ha igaz az, amit a nemzeti-parasztpárt tisztességtelenségéről állít, akkor a kormánynak meg kell büntetnie a vétkeket, vagy ha nem igaz, akkor a kormánypárt elnöke rágalmozó. Bratianu Dinu csak a sors szeszélye folytán lett a liberális párt elnöke s nem tudja megbocsátani a nemzeti parasztpártnak fenyegető erejét. Ezzel kapcsos-

Szeplőt, májfoltot két hét alatt elmulaszt, észrevétlenül bámlaszt a „FLOREAL” 2-es számú krém!

1 tégely ára 40 lej.

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

latban Mihalache megemlíti, hogy a tavasszal a nemzeti-parasztpárt állásfoglalása mentette meg a kormányt. Ezt a tudatot nem képes elviselni Bratianu Dinu halottasháza. „A hőmérő emelkedett hőmérsékletet mutat”, — fejezi be válaszáat Mihalache.

ISMÉT ÖSSZEÜLTÉK A SKODA-VIZSGALAT ALBIZOTTSÁGAI

Szombaton délelőtt a Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottságnak négy albizottsági elnöke a képviselőházban ülést tartott s folytatták az anyag rendezését és összehangbahozását. A négy albizottsági elnök kedden ismét ülést tart, hogy szeptember elsejére, amikor összeül a bizottság egészét, elkészüljenek a vizsgálati anyag rendszeresítésével.

megfelelő tágas helyen „parkolhassanak”. A kérdéses területen természetesen benzinkutak is állítanak fel, amelynek jövőbeli tulajdonosa teljesen bérmentesen kapja a helyet, viszont kötelessége lesz az arra járó motorosokat a legelőzékenyebben kiszolgálni...

ERDEKES INTIMITÁSOK A VERSENYRŐL:

—A nemzetközi sportkodex szerint — magyarázza Buia dr. — az ilyen versenyeken, mint amilyen a közeljövőben itt is lezajlik, csupán verseny- és sportkocsik indulhatnak. A Feleki-uti nemzetközi találkozón módosítás történik ezirányban, mert a rendezőbizottság úgy döntött, hogy a romániai viszonyoknak megfelelően — nálunk ugyanis nem nagy számban akadnak ilyen versenyjárművek — tura kocsik futhatnak! Az utóbbi kategóriának különben a Román Automobil-Klub bukaresti központja külön díjat tűzött ki!

Buia dr. elmondja még, hogy az idegenforgalom fellendítése szempontjából és a belföldi versenyzők száma emelésének érdekében, úgynevezett népszerű „csillagversenyt” is rendeznek, amelyre valamennyi olyan városból indulhatnak, ahol a Román Automobil-Klubnak megbízottja van... A résztvevők ugyanis 24 órával indulásuk előtt kötelesek startjukat és annak időpontját a megbízottaknak bejelenteni... Mindazokat, akik augusztus 31-én délután 4 és 7 óra között a klub épülete elé befutnak, klasszifikálják és 21 díjat osztanak szét közöttük, míg a többiek emléklapokat kapnak. A fődíjat, egy művésziesen kidolgozott, értékes kupát Boer dr., az Első Erdélyi Biztosító vezérigazgatója adományozta...

A nemzetközi gépkocsiversenyen, amelyet Károly király személyes megjelenésével tüntet ki, részt vesz Miklós herceg is, aki három különböző kategóriában, három gépkocsival indul.

A verseny tartama alatt, a 7 kilométeres utvonalon mentén kordont von a katonaság és a rendőrség, hogy a nézőközönségnek a pályára való toulását és ezzel kapcsolatos szerencsétlenségeket elkerüljék. Érdekes momentum még a versenynek, hogy külön kategóriában és külön díjakkal a hölgyversenyzők is starthoz állhatnak...

A start különben az opera előtt lesz, amely körül ezalkalommal előreláthatólag ott tolong majd egész Kolozsváron kívül az autósport sok belföldi és számos külföldi híve...

Mászóval: végre szokatlan idegenforgalomnak nézünk elébe! Kár viszont, hogy csak ritkán adódik alkalom ilyesmire... Mert, hogy rengetegen lesznek itt, az nem kétséges! Tapasztalhattuk, hogy a mozihirodokból is a gépkocsiversenyek érdeklik majdnem legjobban a közönséget. Ez az, amit úgy hívnak, hogy „autószuggesztio”...

Alkonyodik Felek felett. Türelmetlenül dohog az autóbussz motorja, a jelenlevő fényképező intésre azonban még csoportba verődünk, motorosok, vezetőségi tagok és újságírók... Exponálás után fel az autóbusszra és vissza az egész...

Az uttest mérésőbb kanyarutai mentén még mindig ácsolják a tömzsi betonoszlopokat összekötő korlátokat... A melyben most gyulladnak ki a kolozsvári lámpák... Távorról úgy fest ez az illumináció, mintha hirtelen apró szentjánosbogárak raja lepte volna el azt a helyet, ahol a lassan aláereszkedő estben a várost sejtjük...

Nemes Ferenc

TEREPSZEMLÉN A FELEKI-TETŐN, AHOL RÖVIDESEN KARCSU VERSENYKOCSIK SUHANNAK..

Konferánsz a szeptember elején lezajló kolozsvári, nemzetközi gépkocsiversenyhez — Károly király ösztönzésére készült a pompás uttest!

* „Filléres-gyorsot” indít az IBUSZ Magyarországról a nagy nemzetközi találkozóra, amelytől Kolozsvárt az idegenforgalom szokatlan fellendülését várják...!

Kolozsvár, augusztus 26.

Ismerőseim száma tegnap ismét gyarapodott eggyel...

Buia dr. városi főorvos, a Román Automobil Klub közismert vezértitkára, mutatta be néhány kartársammal egyidejűleg nekem is...

Kolozsvártól mintegy 7 kilométernyire történt az ismerkedés, a Feleki-tetőn, ahol friss ismerősünk csábítóan görbülő vonalai teljes szépségükben érvényesültek.

— Micsoda hajlatok! — tódította szenvedélyesen egy gépkocsitulajdonos, aki nyomába szegődött az újságírókat szállító, nagy piros autóbussznak, — micsoda görbületek! Nincs hozzá hasonló sehol az országban. Milyen pompás teste van! Olyan kemény, mint a gránit... Tapogassák meg, ha nem hiszik...

A „szemérmetlen” indítványon egyikünk se döbbsent meg, sőt mindenki sietett a különös felhívásnak eleget tenni... Elragadtatótt „ah!”-ok és „oh!”-ok lebbentek fel, csupán friss ismerősünk tűrt szótlanul és mocsanás nélkül, mondhatnám: „megkövültén”.

Az utóbbi meghatározás már csak azért is helyt áll, mert a svéd utépítők által tökéletesen rendbehozott Feleki-utról van szó... A 7 kilométer hosszú, fokozatos emelkedésben és éles kanyarokban bővelkedő gépkocspálya — szakértők szerint — versenyek lebonyolítása szempontjából egész Romániában a legalkalmasabb.

Nyilván ez a körülmény indította az 1934-es romániai nemzetközi gépkocsiverseny rendezését, hogy a szeptember elején lezajló „concurs”-t Kolozsvár közvetlen határában, a helyenként szeszélyesen, sőt veszélyesen kanyargó Feleki-uton tartsák meg... A kérdéses utvonalon, amelynek „Feleki-tető” néven ismert végpontja 365 méter magasságból bámul a mélyben fekvő város játékszerű benyomását, keltő házaira, néhány napon belül mozgalmas eseményeknek lesz a színhelye... Karcsu versenygépek motorainak dongása, lármás kipufogások és a nemzetközi gépkocsiverseny hatalmas nézőtáborának izgult moraja tölti be majd a levegőt...

Most még aránylag csendes minden, jóllehet az előkészületek percére se szünetelnek... Komha mozgású, vaskos, ormótlán „utángörülő”-gépek (oh, mennyivel rokonszenvesebbek elfajzott testvéreiknél: a tankoknál!) fel és alá görögnek, hogy az ut arculatának esetleges szépséghibáit: a gránit-törmelékben támadt ráncokat teljesen kivasalják és eltüntessék...

Mászóval: a mostani munkálatok már a kozmetika körébe tartoznak. Az ut mentén „le-stuccolták” a fűvet és a versenyt megelőző napon — nyilván azért, hogy a letűző naptól a pályatest arányosan barnuljon és égési sebeket ne szenvedjen — az egészet „bekenik” olajjal...

Szépítik, csinosítják az utat, hogy az IBUSZ magyarországi „filléres-gyorsának” utasai, a kik ezalkalommal randulnak le Kolozsvárra, mindent rendben találjanak... Mert Feleken kívül az összes feleket igyekeznek kielégíteni... Ugy a versenyzőket, mint az országból és külföldről egyaránt ideözönlő közönséget, a melynek érdekében még a mozdírektornak is „ukáz” ment, hogy minél szórakoztatóbb műsorral kedveskedjenek az idegeneknek! Neholmi reprimékkal...

A király mint „versenypályafelfedező”...

Az a 25–30 újságíró, magyar és román egyenese, mindannyian a Román Automobilklub vendégei, akik kirobognak egy tágas autóbusszon a Feleki-tetőre Buia dr-nak az említett intézmény „totumfaktumának” jóvoltából, nagyon érdekes dolgokat hallhattak...

Kiderült, hogy a Feleki-utat versenypálya szempontjából, az ország első „sportman”-je: maga Károly király fedezte fel, trónörökös korában, 1922-ben...

— Sok helyen jártam már! — szöft annak idején Öfelsége, de ilyen alkalmas terepet még nem láttam!!

A Feleki-ut ugyanis nemcsak az autósportot illetőleg, hanem minden tekintetben a legszemélyibb utak egyike... A Feleki-tetőről, ahová majd a versenyben résztvevő gépkocsik befutnak, az egész utvonalat tökéletesen át lehet tekinteni... Gyönyörű kanyarulatokért se megy a szomszédba... Kis helyen alig lehet ilyen emelkedést találni...

A király kíváncsiának megfelelően a pályát később annyira rendbehozták, hogy 1920-ban nemzetközi gépkocsiversenyt rendezhettek rajta. Azután ismét elhanyagolták a pálya fejlesztését, tőke sem volt hozzá... Ez év tavaszán ismét időszerűvé vált a kérdés... Károly király változatlanul érdekelt volt az ügy iránt, sőt hasznos technikai tanácsokat is adott, amelyet az ut megkonstruálásánál mindvégig szem előtt tartottak... Megmozdultak az illetékesek is... Mihalache közlekedésügyi

vezérigazgató utasítást adott a svéd utépítőknak, akik a siralmas állapotban lévő Feleki-utból, mintegy varázssütésre, ideális versenypályát csináltak...

Egész sereg munkás dolgozott a Feleki-uton, amelyet ezidőszert megfellelően lehangerezt, összeállt, szürkés gránittörmelék burkol... Verseny után bitumen- és aszfaltkeverék került az uttestre, amely mellé, a többi járművek részére, külön utat készítenek, hogy a pályát kíméljék...

Mert ezt a valóban nagyszerűen rendbehozott utat most már valóban kötelesség is jókárban tartani...

Ahogy látjuk az ügyet, a romániai motorosoknak — a középiskolákból kikerült ifjúsággal szemben — nem nagyon lehetnek már „pályaválasztási” gondjai...

A Feleki-tetőből, hírek szerint, a Román Automobil-Klub rövidesen népszerű kirándulóhelyet csinál. Már most folynak egy 80 méter hosszú, 40 méter széles „fennsík” készítésének munkálatai, hogy az ott vesztegélő gépkocsik

Petrozsény, augusztus 26

A szerencsétlenségek változatosan hosszú sorában is különösen megrondító mikor játszódozó gyermekek esnek a halál áldozatául. Faneí Hristo petrozsényi kisdíákra sárkányeregetés közben leselkedett a halál...

Petrozsény városzélien gyerekek játszottak: sárkányt eregettek. Legvidámabb volt közöttük Faneí Hristo, a szénbánya egyik üzemvezetőjének 13 éves fia, a petrozsényi gimnázium harmadikosztályu tanulója. „Remekművi” sárkányt készített. A zsinegre vékony drótot is csavart. Büszkén szállott már a sárkány a levegőben... lenn szaladt a kis Faneí... nevetve szaladt és észre sem vette, hogy a feje felett húzódik a vulkán-petrillai magaste-szültésű áram vezetéke.

Még odakiáltott egyik társának:

— Az enyém repül a legszebben!...

A következő pillanatban elvágódott a földön. A „megdrótozott” sárkányzsineg neki-

ütődött az áramvezetéknek. Ötezer voltos áram járta át a fiatal fiu testét. Pillanatok alatt végzett vele.

Mire a rémülten szétszaladó gyerekek fel-lármázták a szülőket és orvos is került, Faneí Hristoban már nem volt élet. A temetésre megadták az engedélyt.

TÁRSAT KERES

rentábilis részvénytársaság külföldi részvényes kiválási óhaja miatt. Tőke cca 700 000 lei szükséges, közreműködéssel. Komoly ajánlatokat a kiadót hivatalba „Közreműködés” címre kérjük.

ASTRA-LUX MOZGÓ, BRASSÓ

Rendkívüli sikerrel fut

ZOO IN BUDAPEST

című németül beszélő, éneklő film.

Ez a gyönyörű film a budapesti állatkertben játszódik és mindenki meg kell nézze. Minden jelenete csupa szín, pompa és hangulat.

A főszerepben: LORETTA JUNG.

Ezenkívül gyönyörű pótkép

„A CIGÁNYKARAVÁN”, melyben magyarul énekelnek és HINDENBURG TENETÉSE

Vasárnap délelőtti 11 órákor nagy matiné

Nagyjából kész a belföldi kölcsön tervezete

Az adóenyhítések megszüntetésére gondol a pénzügyminiszter a költségvetési egyensúly biztosítása érdekében

Bukarest, augusztus 26.
A pénzügyminiszteriumban a belföldi kölcsön kibocsátásának előkészítő munkálatai befejezésükig jutottak. Hír szerint a napokban véglegesen le is zárulnak Slavescu pénzügyminiszter tegnap este megbeszélést folytatott a Nemzeti Bank, a bukaresti nagybankok és a monopol-pénztár képviselőivel a kölcsön ügyével összefüggésben. Állítólag a jövő héten már nyilvánosságra is hozzák a kölcsön tervezetét, amely szerint a belföldi kölcsön 5, vagy 5 és fél százalékos kamatot fog jövedelmezni. Ezenkívül jutalmaz és

sorsolások is lesz és teljes adómentességet fog élvezni. A kölcsönnek legalább 90 százalékos paritása máris biztosítva van.

A belföldi kölcsönön kívül a pénzügyi kormány szorgalmasan tanulmányozza azokat a lehetőségeket is, amelyek révén az állami bevételeket fokozhatja s így biztosíthatja a költségvetés egyensúlyát. Állítólag a kormány ugyancsak rendelet-törvények útján módosításokat eszközöl azokon a pénzügyi jellegű törvényeken, amelyek különféle illetékmentességeket és könnyítéseket nyújtanak. Így szó van a fenyőzési adó nemrégiben tör-

tént mérséklésének a megszüntetéséről.

Ezt a hírt azonban mindeddig nem erősítették meg.

A kormányt az Auboin-jelentés megállapításai készítik arra, hogy sürgősen intézkedéseket tegyen a költségvetés és az államkincstár veszélyeztetett helyzetének a biztosítására. Az új költségvetési év első négy hónapjában ugyanis — a mint erre már rámutattunk — az államkincstár 154 millió lejrel kevesebb bevételezett mint a múlt esztendő azonos időszakában.

Ujabb nemzetiszocialista felkelés tervét leplezte le a bécsi rendőrség

Augusztus 28-ára tervezték az új felkelést Ausztriában

Letartóztatták a felkelés előkészítőit — A rendőrség kezébe került a lázadásra kidolgozott haditerv

Róma, augusztus 26.
Rövid csend után, minden jel arra mutat, hogy

Németország még mindig nem mondott le Ausztriáról

és ha a július 25-iki felkelés csufos kudarca óvatosabbá is tette Hitlerék uszítását Ausztria függetlensége ellen,

a kulisszák mögött továbbra is lázasan készülik a hurkot Ausztria számára.

Az egyik nagy olasz lap berlini tudósítója egy felelős állásban levő német politikus nyilatkozatát közli, amelyben az említett politikus kijelenti, hogy Németország csak az esetben nyugszik bele Ausztria függetlenségébe, ha ezt az osztrák nép kívánja.

Tartásnak Ausztriában is népszavazást, hogy hivatkozni lehessen annak az eredményére.

Arról azonban szó sem lehet, hogy Németország teljesen visszavonuljon ebben a kérdésben

és semleges álláspontra helyezkedjék érdekeinek védelme helyett. A német kormány természetesen nem gondol erőszakra,

arról a jogáról azonban nem mond le, hogy rádión és a sajtón keresztül szóljon az osztrák néphez a csatlakozás érdekében.

Igenis befolyásolni akarja a népszavazás eredményét, amelynek kimenetelét Németország nem tartja kétségesnek.

UJABB FEGYVERES FELKELÉST KÉSZÍTETTEK ELŐ AUSZTRIÁBAN A NEMZETISZOCIALISTÁK

Bécs, augusztus 26.

A római lap tudósítását Németország további ausztriai terveiről kiegészíti a bécsi rendőrség szombatán kiadott szenzációs hivatalos jelentése, amely

beszámol a legujabb nemzetiszocialista összeesküvésről.

A rendőrség a július 25-iki felkelés levetése után tovább folytatta a nyomozást a nemzetiszocialista szervezetek után és megállapította, hogy

augusztus 28-ára újabb fegyveres felkelést készítettek elő Ausztriában.

A rendőrségnek sikerült megszerezni a felkelésre vonatkozó összes bizonyítékokat, valamint a felkelők által kidolgozott haditervet is.

Az újabb felkelésre az osztrák nemzetiszocialisták három csoportra osztották fel a rendelkezésükre álló erőket: A, B és C-csoportra.

Az A-csoport végezte volna el a tulajdonképpeni felkelést, a középületek megszállását, végrehajtotta volna az előre elhatározott letartóztatásokat.

A B-csoport kötelessége volt az úrilok megfigyelése és az úrilok munká-

jának elhárítása.

A C-csoport lett volna a tartalék, amelyik csak sikertelenség esetén lépett volna közbe.

A leleplezés óriási izgalmat okozott Ausztriában, különösen azért, mert

a rendőrség azt is közölte, hogy az összeesküvés több vezetőjét is letartóztatták, de a letartóztatottak nevéit nem hozták nyilvánosságra.

A lapok szerint

a leleplezett összeesküvésnek ismét Németország áll a háttérében.

Schuschnigg kancellár lapja, a Sturm

über Österreich azt írja, hogy legutóbb husz német rohamosztáros kiképző jött át illegális úton Németországból Ausztriába, akiket azzal az utasítással küldtek át, hogy az osztrák nemzetiszocialista rohamosztárokat újjászervezzék és katonai kiképzésüket elvégezzék.

WINTER VOLT ALKANCELLAR MEGSZOKOTT

A rendőrségi vizsgálat rendkívül sok terhelő adatot állapított meg amellelt, hogy

a július 25-iki puccs előkészítésében igen nagy szerepe volt a Landbund ne-

Fehérorosz-hadtestet állítottak fel a japánok

A francia munkásság ilhakozon Japán háborús iörekvései ellen

Páris, augusztus 26.

A francia sajtó továbbra is kitart amellett, hogy

most már elkerülhetetlen a háború Japán és Szovjetország között.

A Liberté jelentése szerint, amelyet a lap tudósítója a keletkínai vasút utolsó orosz állomásáról, Pograncskájából küldött, —

a város és Karbin között a telefon- és vasutközlekedés teljesen megszűnt.

A mandzsu állam fehér-oroszokból hadtestet alakított, amelyek készen állanak a betörésre szovjet területre. A fehér-orosz hadsereg parancsnoka Pastuchin hetman és egy Gondakov nevű kozák.

A szocialista-kommunista egységfront pénteken nagygyűlést tartott Párisban, a melyen tiltakoztak Japán háborús készülődései ellen. A gyűlés szónokai kifejtették, hogy Japán mindenáron háborút akar és évek óta készülődik Szovjetország megtámadására.

A fasizmus eszmei lényege pár mondatban

A militarizmus és a háboru mellett tett hitvallást Mussolini

„Minden pillanában kiörfel a háboru Európában”

Bologna, augusztus 26.

Az olasz hadgyakorlatokat péntek reggel kilenc órakor lefújták.

Mussolini az egybegyűlt tisztekhez és katonai attasékhoz feltűnéseltő beszédet tartott, amelyben hitvallást tett a militarizmus és a háboru mellett.

— Nincs senki Európában, — mondotta —, aki akarja a háborút, de

a háboru gondolata a levegőben van és minden pillanatban kitörhet.

Meg vagyok győződve róla, hogy a há-

borút elhárítottam, amikor július végén a határra küldtem a csapatokat, de Olaszországnak ezentúl is készen kell állani a háborura.

— Olaszországnak katonanemzetté, sőt harcos és militarista nemzetté kell válnia. Nemzetpolitikai, gazdasági és szellemi életének katonai szükségességeken kell alapulni, mert a háboru a népek legfőbb itélőszéke és értekezletek és jegyzőkönyvek minden jóakarata ellenére a háboru a nemzetek sorsától elválaszthatatlan mar-

vezetű parasztszövetségnek.

A legutóbbi letartóztatások után kihallgatták a Landbund összes titkárait is, akik közül az egyik

Poyrzebac Károly a kihallgatás után öngyilkosságot követett el.

A belügyminiszter elrendelte Winter volt alkancellár letartóztatását is, mire azonban a letartóztatást foganatosítani akarták, Winter már átszökött Oeshszlovákia.

**FRANCIAORSZAG
ELEJTI JUGOSZLAVIAT**

Páris, augusztus 26.

Schuschnigg kancellár Nizzában nyilatkozatot adott a Le Tempsnak, amelyben a következőket mondotta:

— Nehéz dolog volna országom jelenlegi helyzetéről vagy a jelenlegi eseményekről nyilatkoznom. A valóság az, hogy semmit sem mondhatok a firenzei tárgyalások után és szigorúan ragaszkodom a kiadott hivatalos jelentéshez. Csupán azt hangoztatom, hogy óhajtom a jobb jövőt és teljes bizalommal várom, hogy ez rövidesen be is következik.

A francia lapok jelentése szerint

Schuschnigg Mussolini felszólítására utazott a Riviérára,

hogy francia államférfiakkal megbeszélést folytasson. Bizonyosra veszik, hogy

a nizzai út után következik az osztrák kancellár hivatalos franciaországi látogatása.

Az utóbbi időben rendkívül megjavult a helyzet Franciaország és Olaszország között és Franciaország jóakaratauan figyeli Olaszország lépéseit az osztrák kérdésben.

Olaszországnak valószínűleg sikerülni fog Franciaországot a dunai államok kérdésében is maga mellé állítani. Ez esetben Franciaország elejti Jugoszláviát,

amelyre egyébként is csak Oroszország sakkban tartása miatt volt szüksége.

A lapok ehhez az eshetőséghez messze-menő politikai átalakulásokat fűznek, mert szerintük Jugoszlávia elejtése esetén is, Csehszlovákia továbbra is feltétlenül kitart Franciaország mellett, ami valószínűleg a kisantant felbomlására vezet.

Newyork városa csőd előtt

Newyork, augusztus 26

Newyork főpolgármestere beadványt küldött az Egyesült Államok kormányának, amelyben bejelenti, hogy

ha a kormány nem nyújt rendkívüli segílyt a városnak, Newyork csődbe kerül.

A főpolgármester szerint a város anyagi helyzetét a rendkívül nagymérvű munkanélküli-segély rontotta le.

Diáktragédiák

Jasi, augusztus 26.

Jean Joan, a jasi egyetem egyik hallgatója, pénteken délután megjelent régi szerelmesének, Tatjana Juchina besszarábiai származású diáklánynak a lakásán és a lánytól, akivel hosszú ideig együtt élt s akitől pár nappal ezelőtt költözött el, egy jelentéktelen ügyből származó veszekedés miatt, a hozzá írt szerelmes leveleket kérte vissza.

A leány nem teljesítette a diák kérését. Veszekedés keletkezett, a szóváltás mind élesebbé vált, a leány izzó gyűlölettel sértegetni kezdte a fiút, aki hirtelen revolvert rántott elő és a leányra lött. A diáklány egy fajszo nélkül, holtan bukott a földre. A gyilkos diákot a rendőrség letartóztatta.

Megrázó diáktragédia történt Konstancán is. Mihail Zamfir negyedéves orvostanhallgató, aki a szünidőt menyasszonyával együtt Konstancán töltötte, pénteken délután sétakorsizás alkalmával, a lány egy tapintatlan kijelentésétől megbántódva, felhajtotta egy méregtől tartalmát.

Az érzékeny lelkű diák 4 órai rettenetes szenvedés után Konstancia egyik kórházában kiszáradt.

Diana sósorszesz, két szó, egyéb semmi,
Mégis millióknak hasznára tud lenni!

A „zsiros” város sovány időkben

A zsombolyai halál-szög

Döntik a gyárkérményeket, — milliók vagyok, sorsok és egzisztenciák vágódnak el velük

Szaktanácsos, aki hetenként 17 lejt keres — Városi tanácsosok, akik csak ülnek és „képviselnek”

Köddé foszlott a Csekonics-grófok legendás bántási birtoka

Zsombolya, augusztus 26.
Dr. Bizek Dezső gyógyszerész ur, a Magyar Párt helyi enőke, válasz helyett rámutat a térképre.

Szabályos hegyesszög nő itt ki az ország testéből. Pont a hegyében fekszik Zsombolya. Két oldalról Jugoszlávia határolja. A vasuti pálya kődobásnyira megközelíti a határt. Furcsa, szorongató érzés itt élni az olló szárai között, amivel annakidején elvágta Zsombolya minden életlehetőségét.

Ugynevezett „zsiros” város volt ez a régi időkben. A bántási gazdag televényből nőtt ki és életet szívó csápjait messze a Bácskái kinyújtotta. Füstöltek a gyárkérmények, zakatoltak a gépek, hevívárája nagyvásárnak is beillett. Most aztán megállt minden. Nincs kinek termeljen, nics kinek dolgozzék. Exportálni nem tud, a vidéki hinterlandtól el van vágva. Három szállodája van s a háromban alig akad naponta két vendég.

Igy él Zsombolya egy idegen ország partjait két oldalról nyaldosó, minden rést betömő és minden kiutat elzáró tenger fojtó ölelésében. Határváros. Az embert ismerőse Export-Vardar cigarettával kínálja. Abból állítolag szabad behozni. A moziban Conrad Veidt tavalyelőtti filmjét játsszák. Akad azonban más szórakozás is.

Döntik a gyárkérményeket. A 30 millió passzívummal jobbra szenderült Treistéglyávrának a napokban három kéményét döntötték le.

Azt mondják, nagyon érdekes látvány. Elhiszem, ilyesmit nem lát az ember a moziban, az égbenyuló kecses téglacsöveket, amint nagy puffanással elvágódnak a földön.

Millió lejek vágódnak el velük. Sorsok és egzisztenciák. Nagyapák, családapák, gyermekek és unokák. A tejjel-mézrel folyó bántási Kanaában. Lélekemelő látvány lehet, érdekesebb, mint Conrad Veidt hisztérikus, szemforgatása. És még fizetni sem kell érte.

„Igen, letörtem a munkabéreket. Akinek nem tetszik, elmehet...”

Van Zsombolyának két kalapgyára. Előfordul egyik-másik héten, hogy a szaktanácsos szombatán 17 lejt vesz el a pénztárnál.

Kifogy a nyersanyag, újat nem lehet behozni az országba. A munkásnak azért be kell járnia a gyárba. Ott kell ülnie helyén és nézni a falakat.

Amikor aztán megjön Bukarestből a behozatali engedély, naponta 10–16 órát kell dolgozni egyfolytában. A városi tanács emiatt felelősségre is vonta az egyik kalapgyár igazgatóját, aki nevetve válaszolt:

„Igen, így van ez, sőt letörtem a munkabéreket is. Akinek nem tetszik, elmehet. Mi senkit sem erőltetünk, hogy nálunk dolgozzék...”

Kartye Lénárd meséli el mindezeket, Zsombolya volt polgármestere, jelenleg városi tanácsos, az ismertnevű munkásvezér.

A cserépgyárban aránylag rendszeresen folyik a munka. A férfimunkások 40–50

lejt keresnek naponta, a nők 30–32 lejt. A munkaidő átlag napi 10 óra.

1700 szervezett munkás él ebben a városban. A városi tanácsban négy ember képviseli a szociáldemokrata pártot.

Csak ülnek és „képviselnek”. Nem is lehet csodákat várni tőlük, mikor a város határában döntik a gyárkérményeket

Platánfával is lehet füteni...

Bevezetem az olvasót a Csekonics-grófok kastélyába.

Az épületet Ybl Miklós, a hírneves építész tervezte. A falak omladoznak, a tetőkön benő a fű. A gyönyörű termek falairól cefatokban lóg le a bőrtapéta. A remekbekerült mozaik és intarziás padlókban ujjnyi rések tátonganak.

Itt volt valaha a 32 ezer hódas Csekonics-birtok központja.

Telefon 3—90—74.

MEGNYILT a

Telefon 3—90—74

HOTEL „DINU”

szemben a Gara de Nord-al

A legutóbb építkezés az ország legmodernebb berendezésével. Minden szobának van előszobája, fürdője, WC Lavabou, erkély a vasuti piac felé telefon, televízió, modern bútor. Studio étterem trakt és lodrész az épületben — Árak abszolút szerények.

BUCUREȘTI SEC. II., CALEA GRIVIȚEI 140.

Az ui Rulvard sarkán

Tűz a ploesti petróleumfinomító-telepen

Ploesti, augusztus 26.

Pénteken éjszaka fél egy órakor a Roman-Amerikai petróleumkitermelő társaság telején finomító telepének egyik épületében, — eddig ismeretlen okokból, — tűz ütött ki. A villámgyorsan terjedő lángok hatalmas mennyiségű nyers petróleumot lobbantottak láng-

ra és óriási katasztrófával fenyegettek, mert a tűz környékén rengeteg benzinnel, olajjal és nyers petróleummal telt tartályok állottak, amelyek a legkisebb szikra is tüztengerbe boríthatott volna.

A tüzoltóság munkája csak arra szorítkozhatott, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. Ez sikerült is. Az épület és a nyers petróleum azonban még mindig ég. A kárt még nem becsülték fel, de így is tudni lehet, hogy óriási összegre rug.

Sziszifuszi küzdelem a jánosföldi vasut körül

— Raitunk már csak az segítene, — mondja Bizek dr. ur — ha megnyitnánk a jánosföldi vasutat.

Husz községet lehetne vele Zsombolyához csatolni.

Ezzel a vasutal ugyanis az a baj, hogy mintegy három kilométeres vonaldarabja jugoszláv területen halad keresztül. A pálya egyébként teljesen rendben van. Teljes épségükben megmaradtak az őrházak és a hidak, csak az hiányzik, hogy Románia egyességet kössön Jugoszláviával ennek a kérdéses vonaldarabnak a használatát tekintetében.

— Számtalanszor deputációztunk. A községek pénzt is adtak össze az akció sikeres lebonyolítása érdekében. Elég szép összeg gyűlt egybe. Az előjárások azonban a pénzt bankokba tették s mikor jöttek a pénzügyi bajok, az összegyűlt harci-alap egy baniig odaveszett...

Legyint egyet, mintha mondaná: rajtunk már semmi sem segíthet...
Kakassy Endre

— Étvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyhéségnél, anyagcsere zavarnál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

HALÁLOS ÍTÉLET BUDAPESTEN

Kívégzik a tápiószentmártoni anyagilkost

Budapest, augusztus 26.

A pestvidéki törvényszék pénteken délután hozta meg ítéletét Mészáros József és felesége bűnügyében, amelyet a nagyközönség „a tápiószentmártoni anyagilkosság” név alatt ismer.

A vádlott és felesége néhány hónappal ezelőtt éjszaka megtámadták özvegy Mészáros Józsefnét, az elsőrendű vádlott

anyját. Az asszony lefogta az ülmából felriasztott özvegyet, az ember pedig addig verte fejével, amíg kószonvedett.

A tárgyaláson Mészáros József konokul tagadott mindvégig, az asszony azonban megtört és beismerő vallomást tett. A bíróság az asszony beismerő vallomása alapján az anyagilkos Mészáros Józsefet köztételtől halálra, a bűntárs feleséget pedig életfogytiglani fegyházra ítélte.

Sztrájkokkal fenyegetőznek a temesvári munkaszéki ülnökök, mert nem fizetik napidijajukat

Temesvár, augusztus 26.

Meg van babonázva az államkassza? Annyiszor kifolyik belőle a pénz, mikor nem kellene, viszont gyakran éppen oda nem folyik, ahová járna?

Itt van például a temesvári munkabíró-sági ülnökök furcsa esete.

A munkakamarák mellett már több mint egy éve működő munkabíró-ságok minden ülésén két-két ülnök vesz részt a kirendelt bíró mellett az ítélkezésben: kettő a munkaadó és kettő az alkalmazott részéről. Vannak munkaadó-, tisztviselő- és munkásülnökök, minden szakmából. Az ülnökség nem kényelmes mellékkereset, noha ülésenként száz lej jár érte. Sokszor félnapot ácsorogva várnak az ülnökök, míg az ügy sorra kerül. Sokszor meg a várakozás is hasztalan, mert elha-

lasztják a tárgyalást. Jobbfizetésű szakmunkás vesztet is az üzletben, mert odavész a munkanapja, amelyen többet keresne 100 lejnél. Az is megeshetik veje, hogy munkaadója rossz néven veszi nagyon „munkáspárti” ítélkezését.

De akárhogy van is, az ülésenkénti száz lej az ülnöknek jár. Megdölgött érte. Meg is kapja mindenütt, csak Temesváron nem. Az itteniek utánaérdeklődtek Aradon, Kolozsváron, Bukarestben stb.: a munkakamarák mindenütt rendszeresen kifizetik ezeket a járulékokat, helyesebben betöltik a formákat, amelyek alapján a pénzügyigazgatóság folyósítja a pénzt. Felfoghatatlan és felháborító tehát, hogy éppen Temesvár, a híres „gazdag város”, miért képez kivételt. A munkakamarai ülnökök, akiknek a száma

száz körül mozog, mind a mai napig egyetlen banit se kaptak kézhez, se tavaly, se az idén. Az elmaradt illetmények pontos összegét hamarjában nem lehet kiszámítani, de biztos, hogy jóval felül van a százezer lejen. Tulnyomó részben olyanoknak jár, akiknek effektív veszteséget jelentett munkájuk elhagyása és a bírálkodás.

Az ülnökök — tisztviselők és munkások — már sokszor kérték és kérték, Vulpe Istvan pedig, a munkakamarai elnök, ugyanannyiszor ígért és ígért. Hol akadt el ez az egyszerűen elintézhető ügy a bürokrácia örlömlésében, azt nem tudhatjuk. Annyi tény, hogy az ülnökök is megunták a potyadicsoséget és a napokban ultimátumszerű memorandumot intéztek a munkakamara elnökségéhez, mondván: vagy megkapjuk a törvény szerint járó díjakat — vagy nem „ülünk” többet.

Igy aztán az sem lehetetlen, hogy egy szép napon megreked a munkaügyi igazságszolgáltatás gépezete.

Az eldölgöz tartozik az is, hogy ha egyszer valaki elvállalta a munkaügyi bíróságban az ülnök szerepét, köteles teljesíteni kötelességét, különben a törvényszéknek jogában áll saját hatáskörében megbírságotlani. Ha egyes ülnökök, vagy éppen tömegesen sztrájkba lépnek, még büntetésre is kilátásuk lehet. Reméljük ugyan, hogy ideig nem fejlődnek a dolgok és egyszer csak elintézik illetékes helyen, amit régen kötelességük lett volna elintézni.

Addig is átnyújtjuk a nyilvánosságnak a temesvári bürokrácia legújabb csodabogarát és várjuk a legsürgősebb elintézet.

Bukaresti megbízásokat

elvállal elsőrangú összeköttetésekkel rendelkező komoly kereskedelmi iroda Garanciaképes. Megkeresések Szabó, București Str Regala II bis küldendők.

HIREK

5. Hajós Alice:

A hős legyen kettős-könyvelő

Más talán szó nélkül elsiklott volna felette, mint annyi haszontalanság, érdektelen elmosolyodtam, de sirni is éppúgy szerettem volna. Szinte azt sem tudtam, melyiket tegyem a kettő közül. Ujra megnéztem hát a különös kis szöveget egy amerikai lap hátsó oldalán: „Regényíró keresünk, aki olyan regényt írna, melyben a hős kettős-könyvelő, aki rögtön állást kap és megél fizetéséből. „Ambition” kiadványát, Brooklyn.”

Ne csodálkozzék senki, hogy első percben kissé furcsának találtam a dolgot, ha elmosolyodtam, mikor az új regényhősre gondoltam. Hős, regényhős alatt eddig — palljuk be — mást értettünk. Ha nem is mindig Tankréd lovagot, vagy finnyájan érzélgős Werthert, de mégis inkább olyasvalakit képzelünk, aki nagy tetteket visz véghez, akiel, valami különös, regényes dolog történik. Semmi esetre sem gondoltunk egy brooklyni dugóhúzóáruházi kettős-könyvelőjére, aki a kiadó szemei előtt lebeghet. Bár nagyon jól értem a kiadói száműzést: csak nem fogja teletölteni fejét „pövikörének”, akik mind komoly, megbízható üzletemberek, holmi haszontalan limlommal: emberi szenvedélyek ábrázolásával, nagy tettek írásával, bonyolult összeesküvések bogozásával. Inkább csak egyszerűen: a hős legyen kettős-könyvelő.

Ami e kicsiny s az amerikai írógárdához szóló felhívásban szokatlanul, sőt ösztönözően szólván nagyon kellemetlenül érintett, az a rövid kis mellékmondat volt: „Egy könyvelő, aki állást kap és meg tud élni fizetéséből”. Nem vagyok romantikus lélek, tudom, hogy ez manapság nem egyszerű, természetes dolog. Tudom, hogy ma az a csodálatos, a rendkívüli, a megírásra érdemes, a regényalak, — aki megél fizetéséből. Mégis, ahogy ezt így nyíltan kiírtam találtam, mint feltűnő, említésre méltó körülményt, rosszul esett a dolog.

Az is megeshetik, ha így haladunk gazdasági téren, hogy a kettős-könyvelő regényalak csodárá duzzad. Ahogy az ókorban a napisten óriásméretű szobra, a rhodoszi kolosszus a világ egyik csodáját jelentette, így lesz a mi világunk csodájává: egy fiatalember, aki kitanulja a kettős-könyvelést, mindjárt állást kap és megél belőle. Évszázadok múltán nagyamák fogják kandalló tüze mellett beszélni unokáiknak: „Tudod, fiam, élt akkoriban, azokban a különös időkben, 1934-ben, egy mesebeli Brown, egy könyvelő, aki rögtön álláshoz jutott...”

Egy igaz: a pálya hősies. Nem zökkenő nélküli, egyhangu és unalmas életórnál, hanem manapság a hős csakugyan: kettős-könyvelő. A mesék loagjának könnyebb volt megharcolni a hétfői sárkánnyal és emberevő óriással, megsejteni a három találos kérdést és elnyerni Tündér Ilonát, mint egy mai fiatalembernek könyvelői állásba kerülni, megélni belőle és feleségül venni Kovács Eszterikét.

A rendelőre a nemes Ambition kiadó vállalatára vonatkozólag pedig: „csak elismerés illeti meg, nem bírálat”, amiért így átoiszi a „keep smiling” elvét az irodalomba és derűlátásra hangolja a fiatalok. Istenem, hagyjuk azokat a régi rendelőket, akik a fejemből motoszkálnak: Augustust, aki Vergilius-szal Róma történetét írta meg, vagy a Medicinát, Velük nem versenyezhet John White, aki bizonyára derék és élelmes üzletember. Nem mondom, azok talán hatalmasabb, grandiózusból cselekményt kívánok, de ki tudja, hősiesebbet-e?

Egy biztos, ha a regény elkészül az előírt feltételekkel azonnal állással és elegetendő fizetéssel, senki sem fogja mondani a cselekményre: az életből clesse.

A mai „Lásunk”-rovatunk technikai akadályok miatt kimaradt.

— A csikmegyei hadirokkantak és hadiözvegyek figyelmébe. Jelentettük minap, hogy Pál Gábor dr. magyarpárti képviselő vasárnap, aug. 26-ikán, Gyergyószentmiklóson, szerdán, 29-én pedig Csikszereván felvilágosító előadást tart az új rokkanttörvény végrehajtásával kapcsolatban. A nemrégiben megjelent rendelet értelmében ugyanis a hadirokkantoknak és hadiözvegyeknek szeptember 9-ikéig új kérvényeket kell beadniok jogaik érvényesítésére. Ezért kívánatos, hogy a csikmegyei érdekeltek valamenynyien felvonuljanak a két előadás valamelyikére, hogy megkaphassák a szükséges felvilágosításokat, nehogy mulasztásuk miatt jogvesztés érje őket.

— Marosmegyei hírek. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Krausz Zoltánné marosvásárhelyi uriaszony marosvásárhelyi öngyilkosságot követett el. Súlyos állapotban szállították a kórházba. — Marosorbán, Kántor Valér földbírtokos négy és hat éves gyermekei bementek fürödni a Marosba. Az ár a két gyermeket elkapta és mindketten a vízbe fulladtak. — Mezőurályon Mosnák János 26 éves gazda fulladt bele fürdés közben a Marosba.

★ Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen férjem elhunyt alkalmával bármely uton részvétüket nyilvánították, ezúton mondok köszönetet. Öv. Schmidt Károlyné.

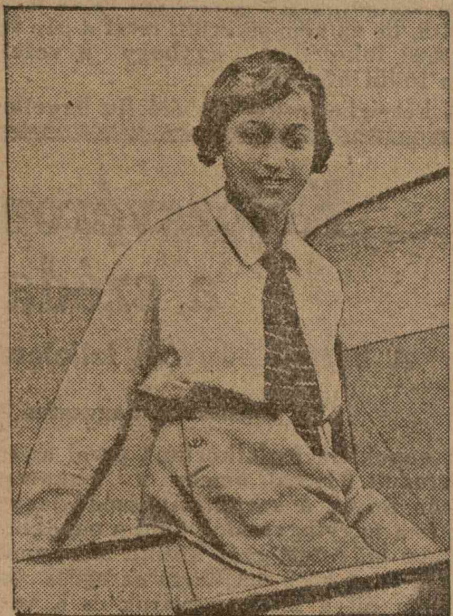
ABLAK

A Szűts, meg a Jávor, két budapesti művész, ugynevezett „prominens” művészek, akikért égnek a honleányi keblek. A Jávor urat nincs szerencsém ismereni, a Szűts urat azonban már lényegesen. Hangját a temesvári kocsmák kerthelyiségének színpadán annak idején dalárda-baritonnak ítélték, de hál’ Istennek, kiderült időközben, hogy nem értek hozzá, mert opera-tenornak is kitűnő.

De nem erről van most szó, kérem, hanem arról, hogy a Szűts művész ur, függetlenül a hangjától, ájultra verte a színházi szabót, mert a férce bennmaradt a művész ruhájában. A szabót kórházba szállították, a művész pedig kiment a színpadra és énekelt, hogy „gyöngéd szíve-he-he-heeem adom ne-e-e-kedd...” Ugy eszembe jutott, miközben Budapesti telefonálta a művész ruhaügyének véres részleteit, hogy Istenem, Istenem, milyen nagy dolog is, ha valaki a végén nagy művész lesz. Alig 7—8 évvel ezelőtt milyen boldogan kiment még Szűts művész ur a tavalyi ebéd nyomaihoz ruháján a színpadra, a szabóval pedig csak akkor találkozott, amikor Fekete igazgató urhoz jött méltóan venni. Most meg félholtra verte a szabót a férce miatt.

A Jávor ur esete még szebb. Tisztább munkát végzett: kiverte a félszemét egy alárendelt alkalmazottinak. A magyar törvények szerint ezért öt évet is kaphat a művész ur. En mindenestre boldogan adnám a maximumot és ha színész lennék, tiltakoznék ellene, hogy még egyszer színpadra engedjék még akkor is, ha nem egy megszédült, hirtelen befutott kis pesti színész lenne, hanem maga Moissi. Aki egyébként bocsásson meg, hogy nevet Jávor uréval egy mondatban leírtam.

(a. s.)

Anny Mollison, a csúcsteljesítményeiről világszerte ismert angol repülőnő, a légitársaság szolgálatába lépett. Mint az első légitársasági pilótát a London—párisi vonalon teljesít szolgálatot.

— Ártatlanul megkínózták a csendőrök. Csikszerevánról jelenti tudósítónk: A káoszimpériá borzalmas gyilkossággal kapcsolatban, amelynek — mint megírtuk — Okos Mária 16 éves lány lett az áldozata, a csendőrség letartóztatta Boldizsár Dénes 29 éves ottani gazdát, akit gyanuba vettek. Három napi verés és kínzás után Boldizsár magára vállalta a gyilkosságot, mire átkísérték a csikszereván ügyészségre, illetőleg a vizsgálóbíró elé állították. Itt aztán fordulatot vett az ügy. Boldizsár eladta, hogy csak a rettenetes kínzások hatása alatt vállalta magára a gyilkosság vádját, majd másolatot bizonyított, hogy az ártatlansága nyilvánvalóvá vált. Tekintettel erre, a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte. Az ártatlanul meghurcolt gazda most bűnvádi feljelentést tesz a kegyetlenkedő csendőrmester ellen, aki meg nem engedett eszközökkel csikarta ki belőle a súlyosan terhelő vallomást.

— Érettségizett bohóc. Moszkvából írják: Az orosz nép a színház és a mozi fejlettsége ellenére a cirkusz lelkes híve maradt. A vándor- és letelepedett cirkuszos előadásaira már napokkal előre jegyet kell váltani, különben lehetetlen bejutni a nagy tolongásban. A Szovjetunió területén az utóbbi években számos új cirkusz létesült. A művészek kiképzéséről a moszkvai cirkusziiskola gondoskodik. Az egyetemi színvonalon álló iskolába, csak középiskolai végzettségű ifjakat vesznek fel, akiknek háromévi kiképzés után művészi oklevelet adnak. A tananyagot szakmai tantárgyakon kívül az általános műveltség körébe tartozó tantárgyak képezik, a tantestület kiváló művészek,

és tanárok képezik, akik komoly hozzáállással irányítják a művészi pályára készülő jelölteket.

— Már a vonaton sem szabad magyarul beszélni? A csendőri tulkapásnak ríktó példája történt meg szerdán a Tusnád felől Brassóba érkező éjjeli vonaton. Egy katonára magyarul beszélgetett az édesanyjával, amikor berontott a kocsi egy csendőrmester és ráförmedt a katonára, hogy ne merjen magyarul beszélni. Amikor az utasok közül néhányan figyelmeztették, hogy az édesanyjával beszél, az őrmester ezeket is szeszszidta, a katonának pedig tudomására adta, hogy vele együtt összetörni az egész társaságot, ha magyarul mernek beszélni. A dühöngő őrmesterrel senki sem mert szembeállni, de az utasok közül többen hajlandók igazolni a csendőrmester brutális és jogtalan eljárását.

— Autoszerencsétlenség Kolozsváron. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Szombat délelőtt a Monostori-úton a 460-as jelzésű kolozsvári gépkocsi — melyet Gyetvai István soffőr vezetett — elgázolta egy szászkeszi gazda szekerét. Az autó és a szekér súlyosan megrongálódott, de emberéletben nem esett kár.

— Szörénymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Cornescu Péter kornyarévi fiatal parasztagdára, mialatt kedvesével annak ablaka előtt beszélgetett, ismeretlen tettes hátulról rálőtt. A golyó a szerencsétlen légény tüdejébe fúródott és azonnali halált okozott. A csendőrség bevezette a nyomozást. A gyilkossággal a légény egyik níválsát gyanúsítják. — Varga István lugosi munkás el akarta adni kerékpárját. A napokban ismeretlen nevű jelentkezett nála, aki azon a címen, hogy a biciklit kipróbálja, felült rá és egy mellékutcán keresztül eltűnt. A rendőrség megindította a nyomozást a furfangos tolvaj kézrekerítésére. — Beszámoltunk a furugli Gáspár fivérek ügyéről. Az ügyészségtől elrendelt helyszíni szemle kapcsán, az a vélemény merült fel, hogy a szerencsétlenül járt gazdát nem Gáspár Pál lőtte agyon. Lehetőség, hogy a gyilkosságot valaki más, hátulról adva le a lövést, követte el. A vizsálatot ezirányban is kiterjesztették. — Halmágyi Kornél lugosi lakos a betegségyező pénztárnál nagyobb összegű pénzt akart befizetni. Ügye elintézése közben összeesett Muntean János pénztárossal, aki a szerencsétlen Halmágyit úgy összeverte, hogy a mentők részvételével első segélyben. A brutális pénztáros ellen megindult az eljárás. — Talic Sándor gavosdai gazdát lova olyan erővel rugta arcon, hogy súlyos sebével a lugosi kórházba szállították.

— Fegyver és kommunista röpcédulák egy tordaaranyosi munkás lakásán. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A tordaaranyosi csendőrség házkutatást tartott Szakács József szénbánya-munkás lakásán. A házkutatás alkalmával egy fegyvert s nagymennyiségű kommunista röpcédulát találtak a munkás lakásán. Szakácsot letartóztatták és bekísérték a kolozsvári hadbíróshoz.

★ Értesítés. A Parcul Carol-ban levő Minutavásár keretében a műszaki kutatások és találmányok társasága által rendezett kiállítás van. Az iparosok és feltalálók, akik találmányaikat és új technikai eszméiket megvalósításait óhajtják kiállítani, forduljanak a társaság székhelyéhez: Calea Victoriei 63., telefon 3, 90, 71.

— Törvényes katonák munkára való kiadása. Csikszerevánról jelenti: Jó néhány hónappal ezelőtt a regáti ezredekkel katonáskodó székely legények panasza levelei alapján dr. Pál Gábor képviselő és dr. Gyárfás Elemér szenátor közös panaszt nyújtottak be a hadügyminiszterhez, amelyben kétségtelen adatokkal igazolták, hogy egyes ezredek saját ruhájukban, ehettelen koszt mellett moldovai nagy földbirtokosokhoz munkára adják ki a rendes katonai szolgálatukat teljesítő székely legényeket. Tiltakoztak az ilyen elbánás ellen és orvoslást sürgettek. Egyben rámutattak arra, hogy törvénytelen eljárás katonai szolgálati idő alatt saját ruhában dolgoztatni a katonát. Hosszas várakozás után most a csikszereván hadkiegészítő parancsnokság a rendőrség útján értesítette dr. Cinerzas (minden bizonnyal dr. Gyárfás) szenátort és Gh. Pál képviselőt, hogy a hadügyminisztériumhoz beadott panaszukra a nagyvezérkar közli: A katonai szolgálati szabályzat 316. szakasza értelmében a katonai szolgálatot teljesítő legények munkára küldése törvényes. Tehát az ezredparancsnokságok törvényesen jártak el ebben az ügyben. Ellenben törvénytelen az, — folytatja az átirat, — hogy a magyar képviselők ezt kifogásolni merészelik. Pál Gábor képviselő a visszavárolagos értesítést „olvastam”-mal (am cetit) tudomásul vette. Mit tehetett volna mást?...

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint, sok helyen esőzések és zivatarok várhatók. A hőmérséklet változása lényegtelen.

— Leszállította a kolozsvári tábla a bélyeghamisító büntetését. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Fellebbezés folytán a kolozsvári táblához került Heltzert Elias és társainak bélyeghamisítási ügye. Amint ismeretes, Heltzert Magyarországon román postabélyegeket gyártottak s azokat Romániában forgalomba hozták. Heltzert büntetését a tábla 4 évről 1 évre és 2 hónapra szállította le s ezt a vizsgálati fogsággal kitöltötték vette. A tábla Dragomir 1 éves büntetését helybenhagyta, míg Davidoviciot másodfokos is felmentették.

— Akiknek a szív működése rendetlen, ugyisintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székeltet, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Szív szakorvosok már régen megállapították, hogy a Ferenc József viz szívbírlentyűhibáknál és szívelzsírosodásnál is enyhén, biztosan és mindig kellelmesen hat.

A TARSADALOMBIZTOSITAS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyaryelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Posta szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Ismét vizsgáznak a magyar vasutasok. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Illetékes helyről kiszivárgott hírek szerint azok a kisebb vasutasok, akik a januárban és áprilisban tartott nyelvvizsgákon nem jelenhettek meg, szeptemberben kötelesek vizsgára jelentkezni. Aki ezt az alkalmat is „elszalasztja” — felelősi elő állítja.

Iskolák Egyesületek

A nagyváradi társulati fiú és női felsőkereskedelmi iskolába (Aleea Gojdu 1.) a beiratkozások augusztus 25—30-ig naponként délelőtt 10—12-ig eszközöltek. Az első osztályba a liceum, illetve a gimnázium IV. osztályát elvégzett és végbizonyítványt nyert növendékek iratkozhatnak be. A javító vizsgálatok mindkét iskolában szeptember 3-án reggel 8 órakor kezdődnek. Az új tanév szeptember hó 16-án reggel 9 órakor veszi kezdetét. Mindenirányú részletes felvilágosításokat készséggel megadnak az igazgatóságok.

Szabadgazdálkodási üdvözléttel:

Temesvárra is bevonult az „olvadó pénz” elmélete

Hogyan váltana meg bennünket Silvio Gesell, akit tévedésből népbiztosnak választottak meg

Temesvár, augusztus 26.

— Ugy-e, ez tetszene nektek, ti rablók és aranydespoták!

— Az aranyvaluta-hít szegény, bolond ördögei...

— Az európai gazdaság és az európai munka nem akarja tovább milliók munkanélküliségével és gazdasági halállal megfizetni néhány világbankár tomboló hatalmi örületét!

— Roosevelt nem gondol ilyesmire, noha egy gazdag ország elnöke. Mennyivel több oka lenne rá az európai államférfiaknak, akik koldusnépek felett elnökölnek...

— A mi győzelmünk olyan embereket követel, akik készek a harcban tűnni, állozni, győzni, vagy elesni!

Micsoda tiltott, forradalmi röpirathöz származnak ezek az idézetek?

Felforgató írásokról szó sincs. A „Der Neue Tag”-ból idéztük, amely Prágában jelenik meg és a „Freiwirtschaftler” egyik szócsöve. A Freiwirtschaft pedig új ut, gazdasági tan, amelynek bizonyos száma hite akad minden országban, Romániában s így Temesváron is.

Ilyenkor unottan szokás legyinteni: már megint újszerűtől világmegegytök? gaz, sok az elmélet, sok a megváltó. Ez természetes. A paradicsomi állapotban a körül készen szedtük az izes gyümölcsöt, beverésztünk a fűben Éva önagyságával egyetemben és nem gondolkodtunk. Azóta megnőtték a bajok. Tele vagyunk kultúrával, nyomorúsággal és gondolat-al. A mai válság a mérényletek, akasztófák és tömegnyomor mellett ezrével őrmele ki a szektákat, megváltó bölcseséket és elméleteket. Ezeknek egyike a „Freiwirtschaft”. Néhány országban elég erősen elterjedtek a hívei. Nemzetközi

érintkezést tartanak fenn egymással és aláírásuk: „mit freiwirtschaftlichem Gruss”, vagyis „szabadgazdálkodási üdvözléttel.”

Ne tessék tehát nevetni rajtuk. Mi sem hisszük, hogy nekik lenne fenntartva a világ megváltása. De annyi bölcsesség, mint a náci Föderének közgazdasági tanáiban, mint a világszerte pusztító autarkias elméletekben, mint a legtöbb mai államférfi kormányzásában — biztosan van bennük. Avagy több is. És mindennek előtt: a fanatikus hit.

*

Ez a makacs és tiszteletreméltó fanatizmus ül ki egy temesvári textilgyáros, Bing Árpád szemeibe is, aki a szabadgazdálkodók egyik temesvári apostola. Egyelőre kevesedmagával. „Elvtárs” egy temesvári nagymalmos, egy doktor és még néhányan. S elméletük valóban nem érdektelen, főleg, ha meggondoljuk, hogy a szabadgazdálkodási elméletből valamilyen sok párt, sőt kormány is átvett.

Az alapító

Az elmélet külön pikantériája, hogy ősapja egy volt bajor népbiztos, Silvio Gesell, akinek könyvei a szabadgazdálkodók bibliája. A népbiztos ugyan csak tévedésből jutott hivatalába, mert korántsem volt kommunista. Silvio Gesell 1919-ben a Max Hölz-féle kommun idején a nagy zűrzavarban kinevezték pénzügyi népbiztosnak. Hallották róla, hogy a mai gazdasági rend ellen könyveket írt. Nemsokára rájöttek, hogy nem kommunista és menesztették. Ernst Toller is ír róla egyik könyvében. Ezután Gesellnek üldözésben volt része a kommun alatt és a kommun után, vörösek és fehérek részéről egyaránt.

hatjuk magukból a hivatalos statisztikákból bármely országban.

A szabadgazdálkodók tényleg egészen messzemenő szociális átváltozásokat remélnék a megrendszabályozott pénztől, amelynek — egyik föltétel! — nem az arany lenne az alapja és fedezete, hanem az államrend erkölcsi garanciája. A hatás odáig terjedne, hogy a társadalmi osztályok kereseti nívója közelednék egymáshoz, elhalna a nagytőke, a spekuláció; a hossz és besség magával a tözsdével együtt kivessze a szótárból. Tisztességes polgári életmódra nyílna alkalma mindenkinek, a termelést lehetne növelni akadálytalanul és korlátlanul.

Bing ur kifejtette még a nemzetközi valutaviszonyokban beálló hatást is. A lej értéke belföldön állandó maradna, külföldön azonban esne. Baj ez sem lenne, a lejt keresné, mert belföldön jót lehet vásárolni vele s a kereslet folytán helyreállana az egyensúly. A valuta stabilizálná.

Az eddigi kísérletek

A szabadgazdálkodók diadalmasan emlegetik a világsajtóból ismeretes példát Wörl osztrák városkával, ahol egy teljesen leállott bányavidéket a „Schwundgeld” alapján helyeztek üzembe. Minden nagyszerűen ment, a termelés teljes gőzzel megindult, a bányászok vígan vásároltak a bányatársulat által nyomtatott „olvadó pénzzel”, a gazdasági élet vérkeringése megélénkült, — míg egyszerre rácsapott a kísérletre az osztrák nemzeti bank és betiltotta a „Schwundgeldeket”, mert bankjegyet nyomtatni csak neki van joga.

Ugyanez történt a romániai kísérletnél is. Tavaly ősszel Medgyes környékén tetek hasonló kísérletet, bár kisebb mértékben. Ime a medgyesi olvadó bankó:

— Letéti jegy, ... száma, 50 lejről, amely alant feltételek mellett letétbe vétetett. Medgyes, 1933 november 1. Letétkelőség aláírása. Feltételek: Minden megkezdett hónapért 1 lej illeték fizetendő. Jelen bankjegy tehát 1933 december 1-én 49 lej ér, 1934 január 1-én 48 lej.

A medgyesi kísérletet a Banca Națională verte vissza. A harmadik hónapban felfigyeltek a dologra és betiltották „a konkurrens jegybankot”.

A szabadgazdálkodók elmélete részletesen tárgyalja azután a gazdasági élet többi jelenségeit, a hitelkérdés megoldását, stb.

Nagy történelmi érvek és példázataik közt szerepel az 1908-as óriási amerikai

krach, amelyet a bankjegyforgalom 25 százalékát bíró Morganék okoztak. Felmondtak minden hitelt s összes követeléseiket bevonták készpénzben és aranyban.

A szabadgazdálkodók híve Irving Fisher, a nagy hírű amerikai professzor is. Romániában igen közel áll hozzájuk Lunnian. Az indexvalutát ujabban Amerikában alkalmazzák. A Szovjetben is csinálnak valami, némileg hasonló pénzszerzőritási politikát.

Az egész elmélet a bujkáló és drága pénzzel igen tetszetős. Politikai pártot lehetne alapítani rá. Hiszen a pártkasszák és az olvadó pénz közeleső fogalmak.

Amondók vagyunk, hogy nem kell minden további nélkül lefitymálni ezt a társaságot, mint dilettánsokat és fantasztaikat. Joggal felelhetik azt, hogy annyi hozzáértéssel, mint amennyi a válságban vajdó világ közgazdasági nagyfejuinek van, talán ők is rendelkeznek.

Korjelenség ez: munkátlanul és tehetetlenül lelakadnak kezek milliói s az agyakban ezer elmélet furcsa virága nyílik. Kibuvót keresünk a kelepceből! ...

Körműves Géza

Véletlenül megindította a felügyeletére bizott autót, amely belerohant egy ékszerüzlet kirakatába

Cetateea-Alba, augusztus 26.

Szokatlan gépkocsi-baleset történt csütörtökön este 7 órakor Cetateea-Albában.

A Ferdinand-téren, egyik vesztelő autóban egyedül ülő kisegítőfiú véletlenül megindította a gép motorját. Az autó megindult. A közelben álló soffőr a gép után szaladt, hogy felszálljon rá és megállítsa, de ez nem sikerült, mert a gép sebessége fokozódott, úgyhogy a vezető nem tudta utolérni.

A kétségbeesetten kiabáló fiú ügyetlen

mozdulatai folytán ide-oda szaladó, cikk-cakkban haladó autó nekiszaladt az uttesten lévő szekereknek, többet közülük felfordított és összetört, két lovat megölt, két földművest súlyosan megsebesített, majd teljes sebességgel beleszaladt egy ékszerüzlet drágaságokkal teletömött kirakatába.

Az autó okozta kár nagyon nagy. A gép tulajdonosa Ehrlich cetateea-albai gyógyszerész ellen vizsgálat indult. A soffőrt és a kisegítő fiút a rendőrség lefolytatta.

Kolozsváron hajbakaptak a szódavízgyárak

A kartell bűnvádi feljelentést tett a konkurrencia ellen

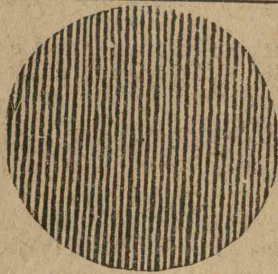
Kolozsvár, augusztus 26

A napokban foglalkoztunk azzal az elkeseredett harccal, amely a bukaresti piacon folyik a kartellizált szódavízgyárak és a nagyfogyasztók által a napokban üzembe helyezett gyár között. Mint említettük, ez a harc majdnem az egész országban áll a szódavízgyárak és a vendéglősök között. Az ellentétek Kolozsváron különös konfliktusra vezettek. Kolozsváron ugyanis 7 szikvizgyár nemrégiben „Mercur” rt. elnevezés alatt egyesülés vállalatba tömörült. A többi gyár nem volt hajlandó az új alakulathoz csatlakozni és kihasználta üzletileg is a kartellszerű tömörülést, mint amely nyilván a fogyasztók ellen irányul.

A fuzionált szódavízgyárak nemrég beadványt intéztek az egészségügyi hatóságokhoz, amelyben panaszt emeltek a hozzájuk nem csatlakozott gyárak ellen, hogy azok a „Mercur” és a benne tömörült cégek feliratával ellátott üvegeket használnák. A panasz alapján dr. Hosszu

városi tiszt főorvos körlevelet intézett valamennyi gyárhoz, amelyben felhívja a figyelmüket az egészségügyi törvény 52-ik szakaszára, illetve arra, hogy a törvény szerint a gyárak csak saját üvegeikben hozhatják forgalomba a szikvizet.

Néhány nappal a körrendelet kiadása után a közegészségügyi hivatal emberei razzia tartottak az utcákon, leállították a szódavizes kocsikat és megállapították, hogy egyes gyárak csakugyan idegen üvegeket használnak. Az idegen üvegeket lefoglalták, de nemsokára dr. Vlăd tiszt főorvos intézkedésére visszaszolgáltatták anélkül, hogy a gyárak ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek volna fel a kartellen kívüli gyárak ellen. Emiatt a „Mercur” tagjai panaszt emeltek a kerületi egészségügyi felügyelőséghez dr. Vlăd főorvos ellen, ugyanakkor bűnvádi feljelentést tettek sikkasztás címén mindazon gyárak ellen, amelyeknél a közegészségügyi alkalmazottak idegen üvegeket találtak.

A B. L. ÉS NÉPUJSÁG

KÖVETKEZŐ AJÁNDÉKREGÉNYE

HEGYI ILONA:

FÁBIÁN & Co.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A közgazdaság hírei

Leszállították a vaslemez kasszaskontóját. A megnagyobbodott fogyasztásra való tekintettel a Titán-Nadrág-Kaláni Vasgyár leszállította a készpénzvásárlások után bonifikált kasszaskontót 5 százalékról 3 százalékra. Az augusztus 15-ike után történt eladásoknál visszakalkulálták azt a különbözetet a vevő kezére.

A Britannia biztosító intézet bevezette az ipari gépek törés elleni biztosítását. Ezt az üzletágat eddig egyedül a Steaua Românei kultiválta Romániában.

A paptamási ásványvíz regáti eladására Kolozsváron konzorcium alakult, amelynek tagjai Frenkel Móric volt szeszgyáros, dr. Hirsch Gyula volt bankigazgató és Léb Miksa fonalimportőr.

Bukarestbe költözik a temesvári Rottmann likörgyár, amely eddig is a fővárosban és környékén helyezte el gyártmányainak tekintélyes részét. A bukaresti eladást Wolff Ernő, a vállalat egyik tulajdonosa fogja vezetni.

A temesvári Deutsch-börgyár egyik üzemen kívül álló gyárát 900 ezer lejért megvette a lugosi „Westend” kesztyűgyár és azt rövidesen ismét üzembe helyezi.

Féláru utazási kedvezmény a budapesti Mezőgazdasági Kiállításra

Budapest, augusztus 26.

Országos Mezőgazdasági Termény- és Gyümölcskiállítás lesz szeptember hó 29-től október hó 8-ig Budapesten.

Magyarország mezőgazdasági szakszerű csoportosításban és érdekes összeállításban mutatja be mindazt, amit termel. Ilyen arányú mezőgazdasági kiállítás még nem volt Magyarországon, éppen azért nagy érdeklődésre tarthat ez számot. A magyar vasúti és hajózási vállalatok a szeptember 29-től október 8-ig Budapesten tartandó Országos Mezőgazdasági Kiállítás alkalmával féláru kedvezményt adnak az utasoknak. A kereskedők és importőrök ugyancsak órák alatt tájékozódhatnak, hogy hol mit, mennyiért és milyen minőségben kaphatnak. A mezőgazdasági kiállítás exportirodája pedig a legnagyobb előzetesekkel áll rendelkezésre, hogy a vásárlásokat lebonyolíthassa. A Budapestre utazó külföldiek a szükséges valutát legelőnyösebben úgy szerezhetik be, ha vagy országukban vásárolnak pengőcskeket, vagy pedig Budapesten veszik azt meg. A kiállítás területén a vezető pénztételek kirendeltséget állítanak fel, ahol ezek a valutavásárlások, illetve átváltások a legelőnyösebben bonyolíthatók le. A kiállításra való utazási kedvezmény igénybevétele igazolvánnyal történik, melynek ára 5 pengő, illetve megfelelő ellenértékű külföldi valuta s kapható az összes menetjegyirodákban.

A magyar föld terményei ízben, zamatban, színben, minőségben elsőrangúak, a kiállítás pedig még a laikus közönségnek is szórakoztató lesz. A rendezőség Budapesten a földművelésügyi minisztériumban, V. Kossuth Lajos tér 11. működik és bárkinak a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére felvilágosításokkal.

Áru- és pénzpiac

Piaci árak Szatmáron: Erős felhozatal és hanyha vételkedv mellett a heti piacon a következő árak alakultak ki: Buza 400-420, gabona 260-270, kukorica 300-320, burgonya 60-100, napraforgómag 300-310, bab 300, zab 200-210 lej métermázsánként.

Baromfi: Tyúk 25-30, csirke 10-25, liba 60-70, kacska 30-45, tojás darabja 0.75 bani.

Gyümölcs: Szőlő kilója 6-10, szilva 2, alma 2-6, körte 3-10, barack 5-10, dinnye 2 lej.

BRASSÓI PIACI ÁRAK

Marhahús levesnek I. kg. 16, marhahús levesnek II. kg. 10, marhahús pecsenye kg. 38-40, sertéshús combja kg. 26, sertéshús karaj kg. 32, zsirszalonna kg. 30, zsír kg. 38, tojás db. 1.20-1.50, csirke párja 30-90 lej. — Előállatok: Export ökör kg. 9-11, sertés kg. 18-21, igás ökör db. 3000-5000, 16 drb. 2000-7000, 16 luxus drb. 10.000-16.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza 100 kg. 470-50, rozs 320-350, sörárpa 320-340, takarmányárpa 290-310, zab 280-320, tengeri 290-300, lenese 500-600, bab 400-500, burgonya 160-180 lej. — Takarmányárak: Széna préselt 100 kg. 130-140, széna laza 90-100, szalma 40-50, korpa 240-250 lej.

Tárgyalások folynak a brassói „Farola” rézhengermű megvételéről

A franciák, óriási veszteségeik miatt, ki akarnak vonulni a vállalatból

Bukarest, augusztus 26.

A belföldi fémiparban nagyjelentőségű tranzakció van a láthatáron, amely körül már hosszú hónapok óta folynak a tárgyalások. Arról van szó, hogy a vasipar racionalizálása után a vezető fémipari vállalatok a rézipari termelést is koncentrálni szeretnék a saját ellenőrzésük alatt. Ennek a tervnek a legkomolyabb akadály a brassói rézhengermű, amelyet „Farola” elnevezés alatt ismer a piac.

Ezt a vállalatot a párisi Société Française des Métaux alapította 1923-ban és ma is a részvények 80 százaléka ennek a francia társaságnak a birtokában van. Tekintettel arra, hogy a nem megfelelő üzleti vezetés és más okok következtében a „Farola” ugyancsak állandóan veszteséggel dolgozott, az eredetileg 20 millió alaptőkéjét 1926-ban fel kellett emelni 75 millióra, hogy a francia csoport által folyósított újabb és újabb hitelek kifejezésre jussanak a mérlegben, majd 1928-ban az alaptőkéjét leszállították 30 millióra, a 45 millió lejes veszteség leírásával.

A deficités gazdálkodás azonban folytatódott és ekkor a Société Française des Métaux, amely egyébként érdekelve van a brailai Compania Franco-Română de Materiale de Drum de Fier vasúti anyag-építő gyárnál is, eladónak tette a brassói hengerművet.

Annakidején arról volt szó, hogy a gyá-

rat eladják a bukaresti Lemaitre vasgyárnak, de az ennél érdekelt belga tőke a Farola helyzetének alapos átvizsgálása után elállott az üzlettel.

Az eredménytelen eladási kísérlet után a francia tőkecsoport bérbeadta a gyárat Osias Nacht bukaresti fémkereskedelmi cégnek, amely a bérleti szerződés kihasználására „Exploatarea Farola” cégelnevezés alatt részvénytársaságot hozott össze. Az új részvénytársaság újabb lendületet hozott a vállalatba, de a réziparban létesült új gyárak versenye miatt a bérlethez fűzött reménysek nem váltak be. Az elmúlt évben a bérlet opciót kértek — inkább taktikai okokból — a „Farola” megvételére, amellyel azonban nem élt eddig, amiért azután a francia társaság állítólag vissza is vonta az opciót. Legutóbb is ezt mondják azok a vállalatok, amelyek harcban állanak a Farolával. Ettől függetlenül

a vételi opció szeptember 4-ikén mindenképpen lejár, míg az „Exploatarea Farola” bérleti szerződése hat hónap múlva jár le.

Ezt a körülményt akarják most kihasználni a Farolával verkedő vállalatok, amelyek arról tárgyalnak egymás között, hogy maguk szerezzék meg a brassói hengerművet és azután állítsák le teljesen, vagy pedig más formában illesszék be a

rézipari racionalizálás programjába. A közelmúlt időben Edgar Auschnitt, a Titán-Nadrág-Kaláni Egyesült Vasművek vezérigazgatója és Szabó Jenő, a szatmári „Unió-vagongyár” adminisztrátor-delegéje, meg is nézték a brassói gyárat, de amint hírlik, az „Unió” nem akar a Farola esetleges megvételében résztvenni. Olyan hírek is vannak a piacon, hogy a vállalat megvételére alakítandó csoportban részt venne az Osias Nacht cég is.

A prezumpatív vevők között állítólag abban a kérdésben merültek fel ellentétek, hogy mindenekelőtt az „Exploatarea Farola” opciójának az érvényességét kell tisztázni, mert addig szó sem lehet vételi tranzakcióról, nehogy utólag bonyodalmak kártérítési perek keletkezzenek a Farola megvásárlásából. Az érdekeltek most azt mondják, hogy megvárják szeptember 4-ikét, amikor ez a kérdés tisztázódni fog és csak akkor döntenek érdemben arról, hogy megkezdik-e a tárgyalásokat a Société Française des Métaux-val, amely mindenképpen szeretne kivonulni a romániai piacról, de a vételárát effektív francia frankokban kívánja amúgy az „Exploatarea Farola” céggel régebben folytatott vételi tárgyalásoknál is egyik főakadálya volt a megegyezésnek. Hír szerint a francia csoport 7 millió frankot kér a brassói rézhengerműért, a reális napi árfolyamon.

A szeszeladási koncesszió ellenében a bukaresti nagybankok garantálják a belföldi kölcsön sikerét

Ezért késnek a szeszelosztó raktárak bérletére bejelentett árlejtések

Bukarest, augusztus 26.

Már kora tavasz óta nagy az izgalom a szesznyagkereskedelemben körében a kormány azon bejelentett szándéka miatt, hogy a jövőben árlejtés útján akarja bérbeadni a szeszelosztó raktárakat. Szakkörök szerint abban, hogy a szeszfogyasztás az utolsó hónapokban olyan katasztrofális mértékben visszaesett, a szeszárak felemelésén kívül nagyrésze van annak a bizonytalan helyzetnek is, amelyben a jelenlegi szeszraktárosok vannak a kiirt árverések folytonos elhalasztása miatt. Miután a mostani elosztóknak semmi garanciájuk sincs arra, hogy mikor és ki foglaltatja el a helyüket, nem mernek nagyobb összegeket befektetni sem berendezésbe, sem áruba.

A helyzet most annál súlyosabb lett, mert a monopol vezérigazgatósága megint elhalasztotta a szeszárutási bérle-

tek kiadására meghatározott határidőt. Szakkörökben a halogatást azzal magyarázzák, hogy — mint ismeretes — a bukaresti nagybankok egyik csoportja pályázik a szeszeladás országos koncessziójára és a kormány ezt a tervet az októberben kibocsátásra kerülő belföldi készpénzközlővel hozta kapcsolatba. Miután jelenleg a piac hangulata nem látszik alkalmasnak a kölcsön kibocsátására, nem kerülhetett még sor a fővárosi nagybankok szeszkoncesszió-ajánlatának realizálására sem és ezért kellett az alraktárak árlejtéseit is elhalasztani. Magáról az ajánlatról csak annyi szivárgott ki eddig, hogy a Banca Românească vezetése alatt álló bankcsoport fixösszegű bért kínál a monopolnak az elosztás koncessziójáért, amely bérösszeg semmiképpen sem maradhat alatta a monopol jelenlegi bevételeinek.

Megingott a hatalmas növényolaj-kartell

A belső elégtelenségek miatt több besszarábiai gyár kilépett és leszállította az árakat

Bukarest, augusztus 26.

A romániai kartellek nagy táborában eddig előkelő helyet foglalt el a növényolajkartell, amely csendben és szinte korlátlanul uralkodott a piacon. Első ízben akkor kezdtek bajok mutatkozni a kartellben, amikor a bankoktól kimenekült tőkék először Besszarábiában, majd az olajfogyasztás térhódítása folytán Erdélyben is ebben a jól jövedelmező iparágban kerestek elhelyezkedést. Az utolsó 4-5 évben legalább 50 új növényolajgyár és malom létesült az országban. Kezdetben a kartell nem vett tudomást a konkurrenciáról, majd amikor a kívülálló gyárak éppen a kartell árnyékában kitűnő prosperitásnak kezdtek indulni, a kartell gyilkos hadjáratot indított ellenük és

az árak fokozatos leszállításával sikerült is néhány új alapítást tönkretennie, a komolyabb ellenfelek egy részét pedig különféle engedmények révén a kartellbe léptetnie, vagy azokkal csendes fegyverszünetet kötni.

Az elvárt olajgyárak helyébe azonban nemsokára új alapítások léptek, amit elősegített az is, hogy a belföldi olajgyári gépipar tökéletesítette és olcsóbbá tette a gyártmányait. Ma már nem is kell nagyobb tőke egy növényolajgyár berendezéséhez és így természetes, hogy az évek óta gyümölcsözetlenül heverő tőke szívesen kapcsolódott be a növényolajipar konjunkturájába. A kartellgyárak egy része, amelynek rovására a hatalmasabb konkurenseket leszerelték, már akkor

elégedetlenkedett és amikor ez év elején, úgy Besszarábiában, mint Erdélyben mint egy tucatnyi új gyár létesült, a kartellgyárak egy részének elégtelenségére nyílt konfliktusban jutott kifejezésre. A legutóbbi kartellülésen az elégtelen gyárak kerekén azt az indítványt terjesztették elő, hogy meg kell szüntetni a kartellt, amelynek fenntartása igen komoly áldozatokkal jár, viszont semmi szükség sincs már erre a szervezetre, miután a tagjait nem tudja megvédeni az új gyárak versenyétől.

Az elégtelenség lecsendesítése érdekében az olajkartell tárgyalásokba kezdett előbb néhány nagyobb erdélyi olajgyárral, amellyel meg is egyezett, hogy bár formailag nem lépnek be a kartellbe, de az árakat és feltételeket betartják. Ez a megegyezés azonban újabb áldozatokat kívánt és megint csak a kisebb kartellgyárak kvótáját rövidítették meg. A kvóta körüli viták végül is odaajultak, hogy több besszarábiai olajgyár bejelentette kilépését. Az egyik balti üzem ki is lépett és hogy a kartell felrobbantását siettesse, leszállította az árakat. A kartellból kiugrott gyár ellen most keresztes hadjárat indult meg és a kartell is lement az árakkal, de kifelé ezt a lépést a nyersanyagul szolgáló napraforgómag olcsóbodásával magyarázza. A piacon azonban nyílt titok, hogy a kartell egysége megingott és csak a vezetőgyárak szivóssága tartja benne a lelket. Ezek most újabb kísérletet tesznek arra, hogy valamennyi olajgyárat megnyerjék a kartellnek, miután a jelenlegi árak mellett egyik fél sem keres. Nincs kizárva, hogy a gyengébb háttérrel rendelkező gyárak ezúttal mégis abbahagyják a harcot, a melyben önmaguk is elvérezhetnek, de ez csak úgy lesz lehetséges, ha ezúttal a kartell vezetővállalatai maguk is komolyabb áldozatot hoznak a kartell fennmaradása érdekében.

Visszaesett a tojáskivitel. A romániai tojásexportőrök a napokban emlékiratot adtak át a kereskedelemügyi miniszternek, amelyben előadják, hogy a kivitel katasztrofálisán visszaesett. Az exportőrök kérik, hogy a kormány törölje el a tojás kiviteli vámját és adjon prémiumokat a kivitt mennyiségek után, mégpedig a Csehszlovákiába és Németországba exportált tojás után 15 százalékat, a Spanyolországba irányuló kivitelnél 10 és Angliába 25 százalékat.

Vásárolj meg sorsjegyet! Vegyél új sorsjegyeket!

MÁR EGY NYOLCAD SORSJEGGYEL IS MILLIOMOS LEHET.

Még vásárolhat sorsjegyet! — Hol? — a **BANCA ILIESCU S. A.-NÁL, CLUJ**

Az aradi „Confectio” készruháüzem a napokban nyitja meg bukaresti üzletét, miután az „Alba”-céggel fennállott lera-kati szerződését felbontotta és a Cehoslo-

vaca gyárral folytatott tárgyalások sem vezettek eredményre. A fiók a Calea Victoriei-n levő Frascatti-palotában nyílik meg.

Augusztus 28-án kezdődik a **nagy jáfék**, senkise maradjon osztály-sorsjeggyel!!!

Főnyeremény Lei 8.000.000 és 26.200 nyeremény Lei 184.000.000 értékben

Sorsjegyek még kaphatók:

„FORTUNA” (Enkelhardt Sándor)

Brassó, Weiss Mihály-utca 5 sz.

Brassó hatalmas idegen-forgalma

Országos fontosságú összejövetelek és sportesemények — Az Erdélyi Muzeum Egyesület Közgyűlése, Orvostudományi Kongresszus, a Sütőmesterek Országos Értekezlete, Lovasünnepély és szenzációs Repülőnap

Brassó, augusztus 26.

Az elmúlt évek alatt Brassó városa Románia egyik legjelentősebb gazdasági és idegenforgalmi gócpontjává jelentékenyen fejlődött.

Az utóbbi hetekben ezrek és ezrek ke-resték fel a legszebb turisztikai közpon-tot, minden szálloda zsúfolásig megtelt és magánosok is kiadtak minden férőhelyet.

Az elmúlt napok külön próbára tették Brassó befogadóképességét és vendégsze-retetét, amennyiben az országos fontossá-gú összejövetelek egész szériája zajlik le a mostani vasárnap folyamán.

Az utcákon világvárosi forgalom zajlik le, az idegen jelzésű autók tömege, a járókelők színes és eleven mozgalmi hul-lámzik a Cenk alatti metropolisban. Ez az érdeklődés, amely Brassó iránt évek óta tapasztalható és amely most szinte óriási méreteződött, bizonyára fokozot-tabb tevékenységre buzdítja a város urait és az a városfejlesztési lendület, amely

legutóbb megindult, nem fog félton meg-állni.

Kisebbségi szempontból külön jelentő-sége van a forgalmas vasárnapnak, mely-nek jelentőségét más helyen méltatjuk.

Vasárnap déli 11 órakor lesz a Honterus-li-ceumban a díszgyűlés. Brassó kulturáserető közönsége előreláthatólag nagy számban vonul fel erre a gyűlésre, hogy bemutassa hódelátát a 75 éves, nagy érdemekben gazdag E. M. E. előtt. Délben fél 2 órakor bankett a Koroná-ban, délután 5 órakor folytatják az orvos-kongresszus előadásait és megkezdik a nép-szerűsítő előadásokat a római katolikus fő-gimnázium II. emeleti rajztermében.

Vasárnap este fél 9 órakor kezdődik az Au-lában a Református Nőszövetség által a ven-dégek tiszteletére rendezett művészestély, mely-en fellépnek: Tutsek Piroksa, Tutsek Ilonka énekművésznők, Bernhardt István zongoramű-vész, Sára Nándor hegedűművész, Richter Pál zenefőigazgató és a Brassói Magyar Dalárta. Jegyek vasárnap délelőtt 11—1-ig és délután 7-től az Aula előcsarnokában válthatók. Ugyan-

ott árusítják a műsorokat is.

Hétfőn és kedden reggel 10 órai és délután 5 órai kezdettel folytatják a vándorgyűlés nép-szerűsítő előadásait. Hétfőn délután 3 órakor a Fekete-templomban Teleki Domokos gróf dr. ismerteti az erdélyi török szőnyeget. Ra-gadja meg a város közönsége a kínálózó al-kalmat és legyenek minél többen ott ezeken az előadásokon, melyek belépődíjmentesek s nemes szórakozást és értékes okulást nyujta-nak.

A vasárnap déli közbédre még lehet jelent-kezni, amennyiben a létszám be nem töltetett. A brassói rendezőség a vendégek rendelkezésére irodát létesít vasárnap délelőtt 9 órától kezdődőleg a római katolikus főgimnázium I. emeletén lévő tanári szobában, hogy bármi-lyen ügyben tanácsot, utbaigazítással szolgál-hasson.

Augusztus 29-én és 30-án kirándulások lesz-nek, melyeket a Brassói Turista Egyesület rendez. Részvételre a rendezőségi irodában lehet jelentkezni. A kirándulások sorrendje ki van függesztve az előadások terméinél.

Az orvostudományi kongresszus első napja

Gyógyszerkiállítás. Plakátharc a betegségek ellen

Az Erdélyi Muzeum Egyetel szombat-on megnyílt orvostudományi kongresszusára a résztve-vők nagyrésze péntek este 7 óra 10 per-cor érkezett meg Brassóba. A vendégeket az állomáson a rendezőség nevében dr. Szele Béla fogadta, majd megtörténtek az elszállásolások.

Az EME orvostudományi kongresszusa szombat-on délelőtt fél 9 órakor nyílt meg a római katolikus gimnázium fizika-termében dr. Veress Ferenc kolozsvári orvos elnöki megnyitóbeszédével, mintegy fél-száz orvos részvételével. — Az elnök megnyitójában rávilágított azokra a mesz-szenő feladatokra, melyeket kisebbsé-gi helyzetünk ró az orvosi karra. Rámu-tatott a kisebbségi orvosok nehéz helyze-tére, amelynek közepette csak jó felké-szültséggel, árapos szakismerettel tudják megállni helyüket.

Az elnök megnyitóbeszéde után meg-kezdődtek a szakelőadások. Elsőnek dr. Kuttel Lajos remetei orvos tartott elő-adást az Anaphylaxiáról. Dr. Márkos György kolozsvári orvos az allergiás be-tegségekről, dr. Bálint Sándor brassói or-vos „Savbázis-egyensúly a csecsemőkör-ben” címen és dr. Grünwald Ernő ko-lozsvári orvos „Csecsemő és kis gyer-mekek hasi fájdalmai” címen tartott elő-adást.

A következő széria előadói dr. Márkos György, dr. Kappel Izidor, dr. Herskovits Izidor és dr. Grünwald Ernő kolozsvári

orvosok voltak. Az előadások témaköre a fertőzőbetegségek, a mirigyláz és a rönt-genvizsgálatok keretei között mozgott.

Szünet után dr. Traub Vilmos kolozs-vári orvos tartott hosszabb referátumot a sziv- és véredény-szifiliszről

Délután 3 órakor az orvostudományi kongresszus

Gyógyszerkiállítás és plakátkiállítás

A római katolikus gimnázium fizika-terme előtt lévő folyosón a különböző külföldi gyógyszergyárak romániai lera-katai kiállítást rendeztek. A kiállítás ál-talános érdeklődés középpontjában áll. Egyrészt mellett sorakoznak a Bayer-féle bukaresti cég, a Richter Gedeon-féle bu-karesti, a Hygiea kolozsvári, a Boehringer buakresti cég, továbbá a drezdai szérum-gyár kolozsvári képviselőjének, dr. Hoff-mann Richardnak és a Verglas bukaresti cég kiállított gyógyszerei.

A szombat délelőtti órákban a gimná-zium udvarán kíváncsi embercsoportok várják a dr. Schmidt Béla marosvásárhe-lyi orvos által megrendezett plakátkiállítást. A tornaterem falát köröskörül tarká plakátok borítják, melyeket a világ leg-különbözőbb államaiból szerzett be dr. Schmidt.

A plakátok a különböző országoknak a betegségek ellen folytatott harcáról ta-nuskodnak s rendkívül érdekesek.

A plakátsorozatban első helyre Cseh-

folytatódott. Az első széria előadói dr. Veress Ferenc és dr. Goldberger Ede ko-lozsvári orvosok voltak, akik előadásuk-ban a vérhaj és nemi-betegségek gyógyi-tási módjairól beszéltek.

Lapunk zártakor a kongresszus még fo-lylik.

téren. Csak az utóbbi időben helyezték modern alapokra a plakátok által folyta-tott egészségügyi küzdelmet.

Ott lógnak a tornaterem falán Brazília, India és Japán plakátjai is, melyek ar-ról tanuskodnak, hogy a távolkeleten már nyugati eszközökkel folyik az egészség-ügyi hatóságok harca a tömegbetegségek-vel szemben.

A kiállításnak Magyarország egészség-ügyi téren kifejtett teljesítményét mutató szériája talán a leggazdagabb. Különösen a balesetek elleni védekezésre figyelme-ztető plakátok száma nagy. Nagy harc folyik a tuberkulózis és alkoholfogyasz-tás ellen. Fejlett a fürdő-propaganda.

A romániai plakátokból összeállított csoport is fejlett fürdőpropagandáról tesz bizonyosságot. Ott láthatók a „Principele Mircea” egyesület gyermek- és anyavédel-met szolgáló plakátjai.

Jugoszlávia is rendkívül sokat áldoz az egészségügyi téren, különösen a tejfogyasz-tás érdekében agítálnak a kiállított pla-kátok.

Németország egészségügyi hatóságai a mezőgazdaság védelmében fejtenek ki nagy erőt, a plakátok csaknem mind a mezőgazdaság védelmét propagálják.

Olaszország és Anglia magas művészi nyújtanak a plakátokkal, melyek a cse-csemővédelem és tejfogyasztás érdekeit szolgálják s nagy küzdelmet fejtenek ki a tuberkulózis ellen.

A tornateremben felállított hosszú asz-talon a különböző államok egészségügyi propagandafüzetei vannak kiállítva. Meg-lepő, hogy milyen intenzív propagandát fejt ki Budapest idegenforgalma növelé-séért. Tizenegy nyelven nyomtatott füze-tcskéké állanak a magyarországi idegen-forgalom növelésének szolgálatában.

Csehszlovákia ezeket a füzeteket is há-rom nyelven nyomtatja: csehül, németül és magyarul.

Az EME vándorgyűlésének résztvevői szombat este 7 óra 10 perckor érkeznek meg Brassóba a kolozsvár—bukaresti gyorsralé, báró Jósika János elnökkel az élükön. A pályaudvaron a rendezőség nevében dr. Szele Béla fogadja és üdvözlé az érkező vendégeket.

A sütőipari kongresszus

A sütőipari kongresszusra is rengeteg résztvevő érkezett. Az érdekes gyűlés részletes programja a következő: 1) El-nöki megnyitó. Üdvözlések. 2) Jelentés az elmúlt évről. 3) Üdvözlő táviratok küldése. 4) A forgalmi adó ellen való tiltakozás. 5) Munkaügyi kérdések. A 8 órai munkaidő. Az elvégzendő munkamennyi-ség meghatározása. Kollektív szerződés. 6) A betegségláz-pénztár kényszer-tag-sága ellen való tiltakozás. 7) Intézkedések a tisztességtelen verseny ellen. Kontár-kérdés. Házalókereskedelem. 3 éves iparzárlat követelése. Csak képzettséggel bírók kapjanak iparendélyt. Büntetést az árrontóknak. 8) A szövetség jogi sze-mélyiségének elismertetése. A szervezet kiépítése. Szervezeti kérdések. 9) Javas-latok.

Repülőnap, 200 lejért mindenki repülhet

A repülőgépgyár melletti gyakorlóterén egésznapos műsorral repülőnapot rendez a brassói repülőklub és az IAR egyesület. Vasárnap délelőtt tíz órakor kezdődik a műsor, melyen akrobatikus mutatványok és jétkönyv-gyakorlatok szerepelnek a legváltozatosabb összeállításban. A pilóták bemutatják mindazt, amit vakmerőségben és ügyességben elértek, a modern repülés terén. Ezenkívül a

motornélküli repülők is bemutatkoznak.

Délelőtt tíz órától kezdve félóránként sétarepülésre viszik Brassó fölé a nézőket. A sétarepülés ára 200 lej.

A belépőjegy ára 80 és 30 lej. Autóbusz tízpercenként a Korona elől indul a repülőterre. Péntek este és szombat délelőtt a vendégpilóták a város fölött, vakmerő mutatványokkal szórakoztatják a város közönségét.

Mária királynő, Ileana főhercegnő és Habsburg Antal is végig nézték a szombati versenyeket

Páratlanul szép látványosságot nyújtanak a lovasversenyek

Brassó, augusztus 26.

Égetően tűz a nap a pályára. Ragyogó az idő. Szébb már nem lehet.

— Jól „kifogta” a lovaregylet — mondják.

Tényleg. A brassói lovasversenyek méltó keretet kaptak a kéken nevető ég alól alázuhogó napsugárral.

És a pályán a verseny! Csak úgy sugározza az izgalmat a brassóiakkal és idegenekkel zsúfolt nézőtér felé.

Szombaton az amerikai verseny dől el. A zsűripályában mondják:

— Nehéz verseny ez. Nagyon igénybe veszi a lovat. Három percig kell futni a kijelölt utonalon és közben minél több akadályt átugrani.

Mindössze négyen végeztek hiba nélkül és mind a négyen harminc gátat ugrattak át a három perc alatt. A győztesek — tiszték. Az első díjat bajtársiasan megosztották.

Az amerikai verseny eredménye:

1. Zahel főhadnagy Castana lovon 30 átgutott gáttal.

2. Topescu főhadnagy (Lastun) 30 gát.

3. Cojocariu kapitány (Dahomana) 50 gát.

4. Mucichescu főhadnagy (Imparat) 50 gát.

5. Gaspar főhadnagy (R. de soleil) 28 gát.

*

Szombat délután minden lovas mielőtt megkezdte volna futását a diszpáchoz elött megállt lovával és feszesen szalutált.

A köszöntés Mária királynőnek, Ileana főhercegnőnek és Habsburg Antal hercegnek szólt, akik megjelentek és az utolsó számig végignézték a versenyt.

*

Élénk telefonbeszélgetés volt szombat délelőtt a színajai Peles kastéllyal.

A királyt tájékoztatták a versenyről.

Vasárnap — a versenyek koronájának ígérkezik. Ezen a napon sűrűdik az izgalom és a látványosság.

Réggel a reklámakadályverseny színes képe, majd a nehéz ugratóverseny és tüzési gyakorlatok fejezik be a nagyszerű három napot.

Egy kinos incidens

Brassó, augusztus 26.

A művelődés és tudomány ünnepét üli Brassó. Az Erdélyi Múzeum Egyet tartja itt vándorgyűlését és orvoskongresszusát, melyre az ország minden részéből ide sereglenek a szellemi előkelőségek. Minden józanul gondolkodó, kultúremler azt hitte, hogy a kultúra ünnepét nem fogja megzavarni semmiféle zavaró mezezet. És mégis megtörtént, hogy az ünnepségek felemelő hangulatába durva kézzel belemarkoltak.

Pénteken este 7 óra 10 perckor fogadta a brassói rendezőség a kongresszusra érkező orvosokat. Hogy a vonaton érkező vendégeket figyelmét felhívja arra, hogy hol kell a fogadóbizottsággal találkozniok, a peronon egy táblát állítottak fel, ezzel a felirattal: E. M. E. Minthogy az érkező vendégeket a fogadtatásukra kiküldöttek, kiknek az elszállásolás is feladatukat képezte, nem ismerhették, szükség volt ennek a táblának alkalmazása. Ez az ártatlan tábla azonban szemet szurt Sebescu hadbírósi alezredesnek, aki nem valami udvarias hangon, az egyik karszalagos rendezőtől megkérdezte, hogy az a három betű milyen nyelven van? A rendező udvariasan megmondta, hogy az Erdélyi Múzeum Egyet címének hivatalosan használt rövidítése, az egyesület betűjelvénye. Az alezredes éktelen dühbe gurult és követelte a tábla azonnali eltávolítását, itt le nem írható kifejezésekkel halmozva el az egész magyarságot. Aztán a pályaudvari rendőrséghez fordult és annak segítségével tényleg el is távolította a senkinek nem ártó, igazán ártatlan, pusztán utmutatásra szánt táblát.

Mikor a rendezőség elnöke, Szele Béla dr. értesült arról, a kinos és megdöbbentő incidensről, azonnal a pályaudvari kirendeltségre sietett és annak vezetőjétől kért felvilágosítást. Ez udvarias hangon közölte, hogy tényleg az alezredes hívta fel a figyelmüket a táblára és ezért intézkedett úgy, hogy addig, míg románul is ki nem írják a három betűt, a tábla távolíttassék el, mert a törvény értelmében minden feliratnak románul is meg kell lennie. Szele dr. megkérdezte, melyik törvény az, amelyre a komiszár ur hivatkozik, de egyéb választ nem kapott, mint, hogy a törvény így rendelkezik, azt azonban, hogy melyik törvény rendelkezik így, nem mondhatták meg, hiszen olyan törvény nem létezik és nem is létezhetik, mely három betűnek a romanizálását is megkövetelné. Szóval a táblán nem volt, tehát nem lehetett szó sem arról, hogy azt lefordítsák.

Szele dr. a rendőrkirendeltség telefonján azonnal összeköttetést keresett a rendőrség vezetőjével, de a késői

időre való tekintettel nem találta meg őket. Ekkor a megyei prefektust hívta fel telefonon, de ott sem volt szerencséje, mert a prefektúrán sem volt már senki. Ilyen körülmények között nem tehetett egyebet, mint újlag felhívta a komiszár figyelmét, hogy a tábla eltávolítása nem törvényes, továbbá, hogy, nézete szerint, Brassóban, hol nincsen ostromállapot, katonai közegek nem jogosítottak a polgári ügyekbe beleavatkozni. Mindez hiábavalónak bizonyult, mert a kirendeltség vezetője mereven ragaszkodott a tábla eltávolításához és nem adott engedélyt arra, hogy a tábla visszaállítsassék a peronra, mindaddig, míg a három betű román fordítását is nem alkalmazzák.

Értesülésünk szerint a pénteki sajnálatos és a kultúra ünnepével összhangba sehog sem hozható eseménynek folytatása lesz. A rendezőség illetékes helyen panaszt fog emelni és orvoslást kér úgy az alezredes részéről a magyarsággal szemben használt sértő és durva kifejezésekért, mint az utmutató tábla indokolatlan eltávolításáért.

Kíváncsiak vagyunk: lesz-e eredménye ennek a panaszemelésnek.

Öngyilkosságot követett el egy budapesti kerületi előljáró felesége

Budapest, augusztus 26.

Szepesi Rezső nyugalmazott budapesti kerületi előljáró feleségét ismeretlen betegséggel beszállították a kórházba. Az asszony a kórházba szállítás után egy őrzetlen pillanatban az ablakhoz rohant és kiugrott az utcára és összeroncsolt testtel, holtan terült el a kövezeten.

Szerkesztői üzenetek

Jakab Simon, Retteg. Kéziratokat, leveleket nem örzünk meg, hiszen akkor egész raktárt kellene tartanunk csak erre a célra. Sajnáljuk, de kérésének így nem tehetünk eleget.

Tanítónő. Az előbbi üzenet Önnek is szól. Küldjön válaszbélyeget, kérése megismétlésével. Zárt levélben adhatunk címetek, ha pedig időközben Brassóba jönne, megvizsgálatni magát, forduljon szerkesztőségünkhöz, megadjuk a szükséges irányítást.

Maniu Gyula válaszolt Tatarescu miniszterelnöknek

A politikai és erkölcsi ferő leleplezésével fenyegetőzik Maniu

Szováta, augusztus 26.

Ma délelben 12 órakor Maniu Gyula nyilatkozatot adott az Adevarul tudósítójának. Maniu teljes nyilatkozatának szövege a következő:

— Tatarescu miniszterelnök tárgyalási beszédében okatlanul provokált engem. A kihívásra felelni fogunk. Rövid időn belül megtalálom a módját annak, hogy a romániai politikai és erkölcsi fertőt a maga tel-

jes mivoltában tárjam a közvélemény elé.

Nem hiszem, hogy Tatarescu miniszterelnök urnak hálások lesznek majd azok az emberek, akiknek viselt dolgait ismertetni fogom.

Azután Maniu a következő mondattal zárta le nyilatkozatát:

— Fenyegetőzéssel nem lehet eltakarni az elgondolási hiányokat és a megvalósításra való képtelenséget.

Felesége sirja mellett felakasztotta magát egy 70 éves szatmári földbirtokos

Szatmár, augusztus 26

Szatmáron valóságos öngyilkosjárvány uralkodik. Tíz nap óta már a negyedik öngyilkoságról számolt be tudósítónk.

Tegnap délután a római katolikus temetőben felakasztva találták Schlagger Bálint 70 éves földbirtokost. A földbirtokos felesége két évvel ezelőtt meghalt, akkor az öregember fiához, dr. Schlagger Bálint ügyvédhez

költözött ki Kápolnokmonostorra. A felesége halála rendkívül mély nyomokat hagyott a földbirtokos lelkében, állandóan szomorú volt, valóságos busokmorságban szenvedett. Ezelőtt három nappal otthagyta fia kápolnokmonostori lakását s azzal az ürüggyel, hogy Szatmáron lakó orvosfiát akarja meglátogatni, be ment Szatmárra, ahol felesége sirja mellett egy fára felakasztotta magát.

Eltűnt a világ első „kitenyészett” gyermeke

Humoristák és komikusok gondolkodtak állandóan a leány jókedvéről

London, augusztus 25

A napokban töltötte be 21. születésnapját Miss Eugendette Bolce. Ez a hölgy arról nevezetes, hogy annakdejen ő volt az első angol bébi, aki az akkori eugenetika leghaladottabb elvei alapján született.

Szülei olyan szempontból választották meg egymást, hogy minden tekintetben egymáshoz illők legyenek és alkalmasak legyenek a legelőkeltebb gyermek világrahozására. Apja, Harold Bolce, irodalommal foglalkozott és anyai ágon magyar származású volt. Mielőtt megházasodott, feleségével együtt hosszasan tárgyalt Mechnikovval, a nagy orvossal és élettantudóssal, aki különböző vizsgálatok után helyeselte a házasságot. A gyermek megszületésénél is jelen volt a nagy tudós, aki hat éves koráig figyelte

a kisleány fejlődését. A szülők és a gyermek leghigiénikusabban éltek. Állandóan összejöttek híres szinpadí komikusokkal és humoristákkal, hogy ezzel is biztosítsák rendszeres jókedvüket és a gyermek derűs környezetét.

A kisgyermeket sohasem fenyegették meg, sohasem korlátozták akaratát és vágyait. Rengeteget sportoltak és a gyermeket is korán hozzászoktatták a testedzéshez. A háboru alatt elköltöztek Londonból. Most több angol tudóst érdekelte volna, hogy hová fejlődött. Keresgették mindenütt, de nem akadtak nyomára.

Lehet, hogy valahol a világ másik végén él, lehet, hogy még ma is az egészség mintaképe, lehet, hogy súlyos beteg. Most az angol lapok útján intéznek hozzá felhívást, hogy jelentkezzen.

Lelőtte fivérét egy bukaresti ügyvéd

Ploiest, augusztus 26.

Megrendítő családi dráma játszódott le szombaton délután 1 órakor Ploiestben.

George Barbulescu, ismert bukaresti ügyvéd megjelent édesapjának, Grigore Barbulescunak, a dugaszadul fatermelőnek és butoragyárosnak Boulevardul Basarab 72. szám alatti irodájában és pénzt kért tőle. Az idősebb Barbulescu megtagadta fia kérését, mert túl magasnak tartotta az összeget. Több, mint egy óráig tartó éleshangu szóváltás után az ügyvéd telefonon az irodába rendelte öccsét, Nicolai Barbulescut, valószínűleg azzal a céllal, hogy testvére segítségével kísérelje meg rávenni apját kérésre teljesítésre. A fiatalabb testvér meg is érkezett, de az öreg pártjára állott. A mikor az ügyvéd látta, hogy akaratát se szép szóval, se fenyegetéssel nem tudja keresztülvinni,

revolvért rántott elő és az apjára fogva kijelentette, hogy lelővi, ha nem kap pénzt. Mielőtt apja felelhetett volna,

az ifjabb Barbulescu apja elébe ugrott, hogy testével fedezze. Ebben a pillanatban eldőlt a revolver és a golyó Nicolai Barbulescu vállába furódott.

A megsebzett ember rá akart rontani bátyjára, ennek a kezében azonban

másodszor is eldőlt a fegyver

s ez a golyó már jobban talált. Az önfeláldozó fiú életveszélyes sebbel terült el a földön.

A lövések zajára előrohano tisztviselők, hosszas és elkeseredett dulakodás után lefegyverezték a szinte örvöngő testvérgyilkost és a rendőrségre vitték.

Az ügyvéd megmozgása alkalmával a dektívek

még egy töltött revolvért találtak nála.

Megrendítő mozzanata a tragédiának, hogy a haldokló Nicolai Barbulescu kisleánya két nappal ezelőtt halt meg és temetése abban az időben lett volna, amikor öccsét a lelkeilen pénzéhes ügyvéd leterítette.

LEGUJABB

TATARESCU MINISZTERELNÖK

ma délelben 12 órakor Paul Angelescu hadügyminiszter társaságában Színájába érkezett.

A miniszterelnök Brazília új romániai követé, Hildebrando Accioli és Svédország távozó követé, Eynar Hennings társaságában ebédelt az uralkodónál.

A VASUTI VEZÉRGÁZGATÓSÁG rendeletet adott ki, amely szerint minden olyan kisebbségi vasutas, aki augusztus 15. után állott nyelvvizsgára és elbukott azon, folyó év szeptember 31-ig állásában megmaradhat.

PAAR ÖRNAGY, AZ ALSÓAUSZTRIAI HEIMATSCHUTZ PARANCSONKA

parancsot adott ki a kerületébe tartozó vezetőknél, hogy minden egyes vezető a kerületéből jelentse be a 10 legtekintélyesebb nemzetiszocialista vezető nevét. A napiparancsban az őrnagy meg is indokolta rendeletét. Tudomására jutott, hogy a július 25-iki sikertelen

felkelés után a nemzetiszocialisták orvgyilkosságokra készülnek a Heimatschutz vezetői és a kormány tagjai ellen. Bejelentette, hogy a mennyiben tényleg történik ilyen merénylet, a bejelentett embereket azonnal letartóztatja és szabadságukkal és életükkel felelnek az esetleges merényleteikért.

FELMENTETTEK ALLASATÓL A KOLOZSVÁRI ALPOLGÁRMESTERT

Dr. Nistor Virgil kolozsvári alpolgármestert a belügyminiszter ma felmentette állásától. A felmentés előzményei azokra az ellentétekre vezethetők vissza, amelyek már régebben kitértek a kolozsvári liberális pártban s amolyan a pártot két frakcióra szakították.

JAVITÓ, FELVETELI ÉS KÜLÖNBÖZETI VIZSGÁKAT

a közoktatásügyi minisztérium legújabb rendelete értelmében a középiskolákban szeptember elsején tartják meg.

SPORT

Igy teniszezünk!

Dorothy Round angol bajnoknő tanácsai kezdőknek és haladóknak

Amikor az „amerikai szerválás” divatba jött, több-kevésbé forradalmasította a teniszt. Rendkívül ügyes és nagyon gyors szerválási mód. Lehetővé tette, hogy a szerváló szinte akifutással kezdhesse meg a játékot.

Az amerikai szerválás a következőképpen történik: a labdát úgy dobjuk fel, hogy — ha esne — a balváll — a balváll mögé kerülne, a reketet a hátunk mögött egészen leeresztjük, azután irtózatossággal lendítjük le és még mielőtt a reket lendülete elérné a vetőfokát, belevágunk a labdába. Utána a reket könnyedén, részsütösen előrehanyatlik.

A labda a hurozás legelső végénél érinti a reketet, amelyet az ütéstől igen erősen kell lehúzni, úgyhogy a labda ütés közben végigfut a hurozáson és csaknem a felső végéig gördül, mielőtt elrepülne.

A reket tehát a labda fölé hajlik és irtózatossággal forgató erővel dobja előre a labdát. Ennek az az eredménye, hogy a labda menetvonalra, miközben az ellenfél felé repül, kissé lefelé görbül.

Ennek a lefelé irányuló labdának az az előnye, hogy az ütés nagyon gyors s amellett mégsem kell attól tartani, hogy a labda ki-
repül a pályáról. Az ütés csak akkor tökéletes, ha a kar és a reket az ütés tetőfoka után jobbra, kissé lefelé lendül.

Ez a második akció azt éri el, hogy a labda,

uiközben a levegőben repül, a szerválótól származó kissé balfelé lendül el, amikor azután a földre ér, az ellenkező irányba, — tehát a szerválótól számított jobbfelé — ugrik el. Az ellenfél arra számít, hogy balfelé fog felugrani és ezért rendszerint nem tudja visszautni.

Az amerikai szervíz igen hasznos módszer, de nem ajánlom közönséges játéknak. Először is nagyon nehéz és csak igen tapasztalt játékos tudja jól alkalmazni. Másodsorban, — és ez a legfontosabb — ha rendszeresen használjuk, rendkívül fárasztó. Ha az ilyen módszerrel dolgozó játékos három szet alatt nem nyer, akkor utána már meg lehet verni, mert annyira kifárad, hogy nem marad semmi energiája. A szerválás nagy izomerőt vesz igénybe.

Komoly előnye az amerikai szervíznek, hogy ha az ellenfél vissza is tudja ütni, a szerváló utána rendkívül könnyen és gyorsan futhat le egészen a hálóig. Miután rendszerint csak igen gyengén tudják viszonzni, a viszonzott labdát megsemmisítő erővel röppithetjük ismét az ellenfélhez, úgyhogy megnyerhetjük a pontot. Általában minden szerválás után, ha úgy látjuk, hogy az ellenfél nehezen tud viszonzni, nyomban szaladjunk a hálózathoz és az általa visszautított labdát úgy üssük megint fejére, hogy mégis nyerhessünk.

NEMETORSZAG—DÁNIA 2:0.

Az első nap után Berlinben ez az eredmény. A két egyes:

Haenkel német—Jacobsen dán 15:11, 6:3, 6:2.

Cramm német—Ullrich dán 6:3, 6:1, 6:2.

SVÉDORSZAG—HOLLANDIA 1:1.

Oestberg svéd—Knotenfelt holland 6:1, 6:1, 6:1.

Timmer holland—Schroeder svéd 6:0, 6:4, 6:3.

Franciaország—Olaszország 10:2. Ilyen arányban végződött Reginiben a két ország közötti teniszmérkőzés.

Helene Jacobs nyerte az amerikai hölgybajnokságot. A döntőben 6:1, 6:4-re győzte le Sarah Palfreyt. Nőipárosban: Jacobs, Palfrey—Andrus, Babcock.

Ökölvívás

Mind a négy temesvári ökölvívó vereséget szenvedett Budapesien

Budapest, augusztus 26.

Pénteken este tartották meg az Angol-parkban azt az amatőr boxmérkőzést, amely a román-magyar sportháborúság után az első találkozó volt. A temesvári TMTE négy ökölvívója képviselte Romániát. Az eredmények:

Énekes magyar—Gilicze II román. Győz Énekes. Gilicze leléptették, mert olyan ütést kapott közben, hogy vérzett a homloka.

Stoller magyar győz Savici román ellen pontozással.

Szabó magyar ugyancsak pontozással győzi le Gavrilencot.

Benácsi könnyen győz pontozással a bizonytalanul mozgó Gilicze III ellen.

Ünnepélyes keretek között nyitják meg vasárnap Zágrábban az atlétikai Balkán-olimpiát.

Románia—Csehszlovákia 7:2. A kisan-tantversenyek kard-csapatversenyének döntője. Románia győzött is ezzel.

PALYAZAT

A székesfehérvári unitárius főgimnázium előjárósága pályázatot hirdet egy mennyiség-tan-természettan vagy mennyiség-tan-kémia szakcsoport helyettes tanári állásra. A pályázati határidő: 1934. szeptember 1. Az állás szeptember 15-én foglalandó el. Csak olyanok pályázhatnak, akik magyarul is tudnak. Részletes felvilágosítást ad bárkinek a főgimnázium igazgatósága.

A gőzörökhullámosítás

az örökhullámosítás előtt alkalmazott alkalikus lugoktól a hajat meg szabadítja. Ezáltal a haj nem színtelenedik, nem törik, ellenben a hullám természetessé válik (Közlő Molnár A női fodrászmester, Brassó, Weiss Mihály utca 21 szám).

Világos, levegős

irodai helyiségek

központi fűtéssel kiadók, a „Kronstädter Allg. Sparkassa” székházában Brassó, Piața Libertății 26 • Telefon 6-43

Női divatszalonok

Férfi divatszabók

Női kalapszalonok

gyermekruha varrodák, fehérneművarrodák ügyelmét felhívjuk arra, hogy a legújabb

ősz és téli divatlapok

igen nagy választékban kaphatók a Brassói Lapok Könyvosztályában

CULBERTSON

A Kontrakt Bridzs második kék könyve

Utalással a „Pesti iskola” eltéréseire Magyarra átdolgozta: KENÉDI SÁNDOR.

A 330 oldalas könyv ára 108.— Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56-58, az udvarban.

Vascsoúdvár

a legolcsóbb bevásárlási tőrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakra

Kertész Henrik, Brassó, Szent János-u. 23

Telefon 5-52

Labdarugás

KONSTANCA

Crisana—Tengerész válogatott 6:0 (3:0).

A nagybányai Phoenix szombaton játszik Bécsben a Hakoahval. A Hakoahban ekkor mutatkozik be Mosko, akit a NAC-ból szerződtetett a bécsi csapat.

HÁROM NAGYOLÁRÁNYU VERESÉGGEL FEJEZTE BE NEMETORSZAGI TURAJÁT A HTV,

mert csapata már nagyon fáradt volt. Az utolsó három eredmény:

Virna válogatott—HTV 21:5.

Vönerberg ATV—HTV 15:5.

Nürnberg ATV—HTV 16:3.

A HTV már haza is érkezett.

Uszás

Az angliai bastingsi versenyen is minden számban győztek a magyar uszók — a 100 méteres női hátuszás kivételével.

Szombaton kezdődtek az országos bajnokságok Bukarestben. Az összes jó uszók részt vesznek, sok rekord várható.

Atlétika

1935-BEN SZLÁV-OLIMPIA

lesz, ha megvalósul a jugoszlávok javaslata. Négyévenként, az olimpia előtti évben kerülne lebonyolításra. A résztvevők — Jugoszlávia, Bulgária, Lengyelország és Csehszlovákia — mindegyike több sportág megrendezését kapná meg. Lengyelország az atlétikát, vívást, teniszt és asztali teniszt, Bulgária a kerékpárt, motorkerékpárt és a lovassportokat, Csehszlovákia a tornát, a női sportokat, az ökölvívást és a birkózást és Jugoszlávia a labdarugást, az uszást, az evezést és a vízilabdát rendezné. A tervet valamennyi érdekelt félnek megküldték és remélik, hogy az első szláv olimpiát már 1935-ben megtarthatják.

NEMETORSZAG—SVÁJC 88:50

A stuttgarti nemzetek közötti versenyt a németek nyerték. A győztesek:

100 m: Borchmeyer N 10.5, 200 m: Borchmeyer N 21.5, 400 m: Metzner N 48.4, 800 m: Paul N 1:55.6, 1500 m: Martin S 3:58.1, 110 m gát: Welscher N 15, távol: Scheck N 72.7, magas: Haag N 187, rud: Amayer S 380, suly: Sievert N 14.66, diszkosz: Sievert N 46.16, gerely: Schwab N 58.30, 4x100 m: Németország 42.9, 4x400 m: Németország 3:19.5.

Olaszország—Franciaország 57:50. Nemzetek közötti hölgyatlétikai verseny. Az eredmények közötti nincs kimagaslóbb.

AZ AMERIKAI ATLÉTIK UTOLSÓ EURÓPAI VERSENYUKET Párisban tartották. Az egész vonalon az amerikaiak győztek. Az eredmények:

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

100 m: Peacock 10.6. 300 m: Kane 34. Boisset francia 34.2 (rekord). 400 m: Ducos francia 49.8. 800 m: Eastman 1:53.4. 1500 m: Bonthron 3:52. 2. Lovelock. 5000 m: Rorello 15:11. 110 m gát: Beard 14.6. 400 m gát: Hardin 51.4. 4x100 m: USA 42.4. 4x400 m: USA 3:16.8. Távol: Peacock 72.1. Magas: Johnson 201. Suly: Torrance 16.85, Lyman 15.88. Diszkosz: Torrance 46.11.

Régi rádióját

a csikagói Belmont-gyár 1934—1935. évi, tehát legújabb típusu supergépére igen előnyös feltételek mellett

becseréljük!

Külföldi összeköttetésekkel való megállapodás értelmében a csere-akció augusztus 1-től szeptember 15-ig tart. Bővebb felvilágosítást levélben is ad

„NOVY”-rádió

Braşov, Prundul Roselor (volt Rózsa-tér) 19. Telefon 1-99.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Malomgépeket keresünk megvételre, teljes leírást kérünk. Pünkösdi malom, Dárste, jud. Braşov. 14145

Tartályokat veszünk 30-70 hektoliter nagyságban, használt, jó állapotban, falvastagság megjelölésével. 14141

Megvételre keresek egy erős gözműmozdonyt, 760 m/m nyomtávú, négy csatlós. Kozma Hugó, Arad, Blv. Reg. Ferdinand 62. 14215

Jókarban levő csukott Lancia-lambda automobil eladó. Értekezni a katolikus gimnázium portájánál. 14217

Állást nyer

Erdei közöskönyvhöz (két tisztviselőhöz) kerestetik perfect főzőnő, aki egyéb munkát is végez. Ajánlatokat „Szeptember 15.” jellegére a kiadóhivatal továbbítja. 14159

Egyedülálló asszony elmenne vegyeskereskedésbe díjtalanul kiszolgálónak, teljes ellátás ellenében. Cimeket a kiadóba leadni. 14221

Keresek azonnali belépésre szíjgyártó és bőrdíszítő segédet. H. Schuller, Brassó, Regina Maria 1. 14223

Vegyes

Iskolás fiut vennék teljes ellátásba, Saguna-gimnáziumba járó fiam mellé. Jó bánásmód és elsőrangú ellátás, mérsekelt díjazás mellett. Megkereséseket „Saguna” jellegre kiadóba kérek.

Két iskolásfiú vagy leány teljes ellátást kaphat Marosvásárhelyen. Cim a marosvásárhelyi fiókiadóhivatalban.

Örökre adnám két éves egészséges szép kis lányomat. Sürgős választ „Uriasszony” jellegre a kiadóba kérek. 14142

Két cipészsegéd vegyes munkára kerestetik. Cim a kiadóban. 14216

Házasság

28 éves középtermetű, jó alaku, csinos arckifejezésű, művelt árvalány, házasság céljából megismerkedne uriemberrel. Hozománya két milliónyolcszáz ezer lej készpénz, 2 kétemeletes, 3 egyemeletes és egy magánház. Bizony Ferenc 15 éve fennálló házasságközvetítő irodája, Timişoara, Boulevardul Berthelot 3

Elvinnék feleségül olyan tisztamultu idősebb haidont, özvegy vagy elvált asszonyt, ki komolyan gondol a boldog családi élet megapozására. 39 éves akadémiát végzett diplomás uriember vagyok, még nem voltam nős. Nyugdíjképes állami alkalmazásban állok és van egymilliót meghaladó készpénzvagyonom — 178 cm magas, jómaga enésű és kellemes társalgónak mondanak. Vagyomra, vagy hozományra nem retekállok. Teljes feladócímmei ellatott levelet „Juris dr.” jellegre a kiadóba kérem.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és igazolással. Írták: Dr. Hegedűs és dr. Latzkó. Ara köve 144.— lej

ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írták: dr. Latzkó H. Ara köve 144.— lej.

NÉMET NYELVTAN. Írták: Altai R. Kezdeknek kulccsal. Kezdeknek I. rész 144.— lej. Haladóknak II. rész 210.— lej.

OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írták: dr. Honti R. Ara köve 144.— lej.

Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, magántanulásra igen alkalmasak.

Schidlof dr.: „1000” szó!

gyakorított módszere világnyelveknek magántanuló tanulására. Szakértői véleménye szerint Schidlof dr. módszere a magántanulást teljesen új mederbe terelte. Kapható:

Német nyelvtan, vászonkötésben 180.— L
Francia nyelvtan „ 180.— L
Angol nyelvtan „ 180.— L
Olasz nyelvtan „ 240.— L
Spanyol nyelvtan „ 240.— L

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.T. Braşov.